

**Ocena realizacji obowiązku, o którym mowa
w art. 43 ust. 1 w związku z art. 43 ust. 3
ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r.
o radiofonii i telewizji**

Warszawa, 4 grudnia 2019 r.

Spis treści

I.	Cel oceny	2
II.	Stan rynku	3
III.	Opis procesu badawczego	4
1.	Cel badania	4
2.	Dobór próby	4
3.	Narzędzia badawcze	4
4.	Realizacja badań	6
5.	Wstępne grupowanie materiału	6
6.	Uogólnianie wyników badań	6
7.	Przygotowanie sprawozdania końcowego	6
IV.	Przeprowadzone działania	6
V.	Interes społeczny w zakresie dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej w programach „TVP 1”, „TVP 2” i regionalnych programach rozpowszechnianych przez TVP S.A.	7
1.	Dostarczanie informacji	7
2.	Udostępnianie dóbr kultury i sztuki	10
3.	Ułatwianie korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki	13
4.	Upowszechnianie edukacji obywatelskiej	18
VI.	Informacja o realizacji zadań w zakresie dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej w programach nadawanych przez TVN S.A. („TVN”), Telewizję Puls Sp. z o.o. („TV Puls”), Telewizję Polsat Sp. z o.o. („Polsat”, „TV4”)	19
1.	Dostarczanie informacji	19
2.	Udostępnianie dóbr kultury i sztuki	20
3.	Ułatwianie korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki	23
4.	Upowszechnianie edukacji obywatelskiej	25
VII.	Wyniki oceny realizacji transmisji obowiązkowej przez operatorów	26
1.	Problemy z realizacją zasady must carry przez operatorów	26
VIII.	Wyniki oceny realizacji zasady must offer przez nadawców określonych w art. 43. ust. 1 u.r.t.	27
1.	TVN S.A. nadawca programu „TVN”	27
2.	Telewizja Puls Sp. z o.o. nadawca programu „TV PULS”	27
3.	Telewizja Polsat Sp. z o.o. nadawca programów „Polsat” i „TV 4”	28
4.	Telewizja Polska S.A. nadawca programów „TVP 1”, „TVP 2” i programów regionalnych TVP	28
IX.	Wnioski	29
1.	Udostępnianie programów przez nadawców (realizacja art. 43 ust. 2)	29
2.	Problemy z realizacją obowiązku określonego w art. 43 ust. 3 u.r.t.	32

I. Cel oceny

Zgodnie z art. 43. ust. 3 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1414, zwanej dalej: „u.r.t.”), Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (zwanej dalej: „KRRiT”) przeprowadza ocenę realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 1, nie rzadziej niż raz na dwa lata, kierując się **interese społecznym w zakresie dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej.**

Do tej pory omawiany przegląd został przeprowadzony w 2011 r., 2013 r., 2015 r. i 2017 r. (oceny realizacji obowiązku określonego w art. 43 ust. 1 dostępne są na stronie: <http://www.krrit.gov.pl/dla-nadawcow-i-operatorow/ocena-realizacji-art-43-ust1-ustawy-o-rtv/>).

Art. 43. ust. 1 u.r.t. wskazuje, że operator rozprowadzający program, z wyłączeniem podmiotu rozprowadzającego program w sposób cyfrowy drogą rozsiewczą naziemną w multipleksie, jest obowiązany do rozprowadzania programów „Telewizja Polska I”, „Telewizja Polska II” i jednego regionalnego programu telewizyjnego rozpowszechnianego przez Telewizję Polską S.A. oraz programów rozpowszechnianych w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 30 czerwca 2011 r. o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej na podstawie koncesji na rozpowszechnianie tych programów w sposób analogowy drogą rozsiewczą naziemną przez Telewizję Polsat S.A., TVN S.A., Polskie Media S.A., Telewizję Puls Sp. z o.o. W przypadku operatora rozprowadzającego programy w sieciach telekomunikacyjnych innych niż wykorzystywane do rozpowszechniania rozsiewczego naziemnego lub rozsiewczego satelitarnego obowiązek rozprowadzania regionalnego programu telewizyjnego dotyczy regionalnego programu telewizyjnego właściwego dla danego obszaru.

W celu usunięcia wątpliwości dotyczących wykonywania obowiązku rozprowadzania programów wymienionych w art. 43. ust. 1 u.r.t. oraz w związku z praktyką oferowania przez operatorów pakietów o różnej zawartości programowej, a tym samym zróżnicowanych cenowo, KRRiT w dniu 17 listopada 2011 r. zajęła Stanowisko, w którym, informuje, że programy określone w art. 43. ust. 1 ustawy – „TVP 1”, „TVP 2”, regionalny program telewizyjny rozpowszechniany przez Telewizję Polską S.A., „Polsat”, „TVN”, „TV4” oraz „TV PULS” - powinny być dostępne w każdym oferowanym przez operatora pakiecie.

Nie jest konieczne umieszczanie wymienionych wyżej programów w pakietach droższych lub pakietach tematycznych typu „premium” w przypadku, jeżeli możliwość nabycia tych pakietów jest uzależniona przez operatora od wcześniejszego nabycia przez abonenta pakietu tańszego (np. podstawowego) zawierającego programy określone w art. 43. ust. 1 u.r.t.

(Kwestie związane z problemami z realizacją zasady must carry/must offer omówione zostały w Rozdziale IX. – Wnioski)

Art. 43 i 43a u.r.t., w obecnym brzmieniu, zostały wprowadzone do u.r.t. w ramach implementacji art. 31 dyrektywy 2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywa o usłudze powszechnej). Zgodnie z ww. dyrektywą „Państwa członkowskie mogą nakładać uzasadnione obowiązki transmisji obowiązkowej związane z nadawaniem określonych kanałów radiowych i telewizyjnych oraz usług uzupełniających, zwłaszcza usług ułatwiających odpowiedni dostęp niepełnosprawnym użytkownikom końcowym, na przedsiębiorstwa, które podlegają ich jurysdykcji i zapewniają sieci łączności elektronicznej wykorzystywane do rozpowszechniania wśród ogółu obywateli kanałów radiowych lub telewizyjnych, w przypadku gdy dla znacznej liczby użytkowników końcowych takie sieci są głównym sposobem odbierania kanałów radiowych i telewizyjnych. Takie obowiązki nakłada się jedynie wtedy, gdy są one niezbędne do realizacji celów leżących w interesie ogólnym, wyraźnie określonych przez każde państwo członkowskie; obowiązki te są proporcjonalne i przejrzyste”. Ponadto warto zwrócić uwagę, iż w art. 1 w/w. dyrektywy, który określa jej przedmiot i zakres podkreśla się: „w ramach dyrektywy 2002/21/WE (dyrektywa ramowa) niniejsza dyrektywa (2002/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 marca 2002 r.) dotyczy dostarczania sieci i usług łączności elektronicznej dla użytkowników końcowych. Celem jest zapewnienie dostępności w całej Wspólnocie publicznie dostępnych usług dobrej jakości poprzez skuteczną konkurencję i wybór, a także zajęcie się okolicznościami, w jakich rynek nie zaspokaja w sposób zadowalający potrzeb użytkowników końcowych”.

II. Stan rynku

Usługa płatnej telewizji oferowana jest przez operatorów cyfrowych platform satelitarnych, podmioty rozprowadzające programy w sieciach telekomunikacyjnych innych niż wykorzystywane do rozpowszechniania rozsiewczego naziemnego lub rozsiewczego satelitarnego, IPTV oraz podmioty rozprowadzające programy w systemie teleinformatycznym (Internecie).

Operatorzy rozprowadzający programy w sieciach telekomunikacyjnych innych niż wykorzystywane do rozpowszechniania rozsiewczego naziemnego lub rozsiewczego satelitarnego koncentrują swój rozwój na terenach zurbanizowanych, gdzie już istnieje infrastruktura telekomunikacyjna lub jej budowa nie wiąże się z wysokimi kosztami. Operatorzy cyfrowych platform satelitarnych nie są związani koniecznością utrzymywania drogiej naziemnej infrastruktury i tym samym są w stanie oferować swoje usługi na całym obszarze Polski. Operatorzy IPTV podobnie jak i podmioty świadczące usługi za pomocą sieci Internet są uzależnieni od stanu technicznego infrastruktury telekomunikacyjnej.

Polski rynek operatorów „kablowych” jest rozdrobniony. Na polskim rynku funkcjonuje ok. 300 operatorów rozprowadzających programy w sieciach telekomunikacyjnych innych niż wykorzystywane do rozpowszechniania rozsiewczego naziemnego lub rozsiewczego

satelitarnego (sieciach kablowych) obsługujących ok. 5 mln klientów, jednak z usług 3 największych operatorów (UPC, VECTRA, Multimedia) korzysta ok. 70% abonentów.

Dodatkowo z usług 3 platform satelitarnych (Cyfrowy Polsat, nc+, Orange TV) korzysta ok. 6 mln abonentów.

Oznacza to, że na 13,6 mln gospodarstw domowych w Polsce, w których mieszkało blisko 38,3 mln osób (dane ze spisu ludności i mieszkań w 2011 r. w Polsce, „Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej 2014 r.”, www.stat.gov.pl) ponad 80% (ok. 11 mln) ma dostęp do usług telewizyjnych za pośrednictwem operatorów rozprowadzających programy. W części gospodarstw domowych widzowie, posiadający dostęp poprzez sieci kablowe lub platformy satelitarne, korzystają również z odbioru naziemnego w standardzie DVB-T (ok. 30% widzów deklaruje odbiór programów rozpowszechnianych w sposób rozsiewczy naziemny).

III. Opis procesu badawczego

1. Cel badania

Stwierdzenie stanu faktycznego realizacji przez operatorów art. 43. ust. 1 u.r.t., problemów związanych z realizacją obowiązku transmisji obowiązkowej, realizacją przez nadawców w programach objętych zasadą *must carry/must offer* interesu społecznego w zakresie dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej.

2. Dobór próby

Operatorzy rozprowadzający programy, nadawcy objęci obowiązkiem transmisji obowiązkowej wymienieni w art. 43. ust. 1 u.r.t.

3. Narzędzia badawcze

Podmioty rozprowadzające programy zostały wezwane do nadesłania informacji o realizacji obowiązku *must carry* w trybie art. 10 u.r.t.¹

Platformy satelitarne

1. Cyfrowy Polsat S.A. – 3.500.000 abonentów; (usługi również w systemie teleinformatycznym: IPLA – 3.528.000 abonentów; usługa Cyfrowy Polsat GO – 3.800.000 abonentów; IPTV – 500 abonentów);
2. ITI Neovision S.A. – 1.900.000 abonentów (nc+, a także „Telewizja na kartę”);
3. Orange Polska S.A. – 515.000 abonentów.

Operatorzy rozprowadzający programy w sieciach telekomunikacyjnych innych niż wykorzystywane do rozpowszechniania rozsiewczego naziemnego lub rozsiewczego satelitarnego

¹ Dane dotyczące liczby abonentów przedstawiono na podstawie wpisów do rejestru Przewodniczącego KRRiT.

1. Orange Polska S.A – 359.000 abonentów + 5.000 abonentów usługi rozprowadzania w systemie teleinformatycznym;
2. Netia S.A. – 128.970 abonentów;
3. UPC Polska Sp. z o.o. – 997.000 abonentów;
4. Multimedia Polska S.A. – 430.000 abonentów;
5. Vectra S.A. – 579.000 abonentów;
6. TOYA Sp. z o.o. – 160.000 abonentów;
7. INEA S.A. – 139.200 abonentów;
8. Petrus Sp. z o.o. - 27.230 abonentów;
9. PROMAX Sp.j. Zofia Fórmanek-Okrój, Wiesław Okrój – 31.400 abonentów;
10. SAT FILM Sp. z o.o. i Wspólnicy Sp. komandytowa – 26.730 abonentów;
11. ELSAT Sp. z o.o. – 13.200 abonentów;
12. Karpacka Spółdzielnia Mieszkaniowa – 3590 abonentów;
13. City-SAT Gordzielik Sp. z o.o. – 3340 abonentów;
14. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Tęcza” – 3700 abonentów;
15. EVIO Polska Sp. z o.o. – 19.100 abonentów;
16. Telewizja Kablowa „DIPOL” Sp. z o.o. – 11.960 abonentów;
17. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Północ” – 7000 abonentów;
18. Spółdzielnia „ZODIAK” – 2160 abonentów;
19. Spółdzielnia Mieszkaniowa w Grudziądzu – 18.360 abonentów;
20. Stowarzyszenie telewizji kablowej „RET-SAT 1” – 11.900 abonentów;
21. Netwizor Sp. z o.o. - usługa WP Pilot świadczona **w systemie teleinformatycznym** (internecie) – 2.920.450 abonentów.

Nadawcy objęci obowiązkiem transmisji obowiązkowej wymienieni w art. 43. ust. 1 u.r.t. zostali wezwani o nadesłanie informacji w trybie art. 10 u.r.t.

Departament Mediów Publicznych oraz Departament Monitoringu Biura KRRiT przeprowadziły analizę sprawozdań programowych nadawców, składanych corocznie oraz informacji przygotowanych przez nadawców w ramach wezwań w sprawie dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki oraz upowszechniania edukacji obywatelskiej.

Zgodnie z art. 43. ust. 2 u.r.t., nadawcy objęci obowiązkiem *must offer* nie mogą odmówić operatorowi rozprowadzającemu program w sieci telekomunikacyjnej zgody na rozprowadzanie tego programu, ani też nie mogą uzależnić udzielenia takiej zgody od uiszczenia jakiegokolwiek wynagrodzenia, w tym w szczególności z tytułu udzielenia licencji za korzystanie z nadania.

Zgodnie z art. 43a u.r.t. nadawcy, którzy rozpowszechniają programy, wymienione w art. 43 ust. 1, są obowiązani do nieodpłatnego udostępniania tego programu na wniosek operatora rozprowadzającego program, w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku. W przypadku jeżeli nadawcy nie wykonają obowiązku nieodpłatnego udostępniania programów, Przewodniczący KRRiT, na wniosek operatora rozprowadzającego program, wzywa nadawcę

do udostępnienia tego programu temu operatorowi, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

4. Realizacja badań

Odpowiedzi na wezwania o wyjaśnienia wysłane do operatorów oraz nadawców były nadsyłane pocztą oraz drogą elektroniczną na adres: ocenaart43@krrit.gov.pl.

5. Wstępne grupowanie materiału

Napływające materiały były wstępnie analizowane. Informacje nieściśle były wyjaśniane.

6. Uogólnianie wyników badań

Interpretacja uzyskanych informacji.

7. Przygotowanie sprawozdania końcowego

Opis stanu faktycznego wynikającego z przekazanych informacji. Sformułowanie propozycji zmian.

IV. Przeprowadzone działania

Pismami z dnia 30 stycznia 2019 r. oraz 5 lutego 2019 r. 23 podmioty rozprawdzające programy zostały wezwane w trybie art. 10. ust. 2 i 5 u.r.t., do nadesłania wyjaśnień w sprawie wykonywania obowiązku określonego w art. 43. ust. 1 u.r.t.

Wezwania wysłano do następujących operatorów: Cyfrowy Polsat S.A. z siedzibą w Warszawie, ITI Neovision S.A. z siedzibą w Warszawie (nc+ oraz „Telewizja na kartę”), Orange Polska S.A. z siedzibą w Warszawie (usługa satelitarna oraz IPTV), Netia S.A. z siedzibą w Warszawie, UPC Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Multimedia Polska S.A. z siedzibą w Gdyni, Vectra S.A. z siedzibą w Gdyni, TOYA Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi, INEA S.A. z siedzibą w Poznaniu, Petrus Sp. z o.o. z siedzibą w Chojnicach, PROMAX Sp.j. z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim, SAT FILM Sp. z o.o. i Wspólnicy Sp. komandytowa z siedzibą w Łodzi, ELSAT Sp. z o.o. z siedzibą w Rudzie Śląskiej, Karpacka Spółdzielnia Mieszkaniowa z siedzibą w Bielsku-Białej, City-SAT Gordzielik Sp. z o.o. z siedzibą w Strzelcach Opolskich, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Tęcza” z siedzibą w Turku, EVIO Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, Telewizja Kablowa „DIPOL” Sp. z o.o. z siedzibą w Białymstoku, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Północ” z siedzibą w Częstochowie, Spółdzielnia „ZODIAK” z siedzibą w Rzeszowie, Spółdzielnia Mieszkaniowa w Grudziądzu z siedzibą w Grudziądzu, Stowarzyszenie telewizji kablowej „RET-SAT 1” z siedzibą w Łodzi, Netwizor Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie - usługa WP Pilot, świadczona w systemie teleinformatycznym (Wirtualna Polska Holding).

Pismami z dnia 30 stycznia 2019 r. Departament Regulacji zwrócił się do spółek: Telewizja Polska S.A., TVN S.A., Telewizja POLSAT Sp. z o.o., Telewizja PULS Sp. z o.o. – nadawców programów objętych zasadą *must carry/must offer* – o nadesłanie wyjaśnień w sprawie realizacji obowiązku określonego w art. 43 ust. 1 u.r.t.

Pismem z dnia 27 marca 2019 r. Przewodniczący KRRiT zwrócił się do Prezesa TVP S.A. o przekazanie informacji o sposobie realizacji w 2018 r. w programach „TVP 1”, „TVP 2” i programach regionalnych TVP zadań w zakresie:

- dostarczania informacji,
- udostępniania dóbr kultury i sztuki,
- ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechnianie edukacji obywatelskiej.

Pismami z dnia 26 kwietnia 2019 r. Dyrektor Departamentu Monitoringu Biura KRRiT zwróciła się (w trybie art. 10 ust. 2 u.r.t.) do nadawców: Telewizja Polsat Sp. z o.o. („Polsat”, „TV4”), TVN S.A. („TVN”), Telewizja Puls Sp. z o.o. („TV Puls”) o nadesłanie informacji na temat realizacji w 2018 r., zadań w zakresie:

- dostarczania informacji,
- udostępniania dóbr kultury i sztuki,
- ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki,
- ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechnianie edukacji obywatelskiej.

V. Interes społeczny w zakresie dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej w programach „TVP 1”, „TVP 2” i regionalnych programach rozpowszechnianych przez TVP S.A.

Informację o realizacji zadań w zakresie dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej w programach nadawanych przez Telewizję Polską S.A. opracował Departament Mediów Publicznych Biura KRRiT na podstawie materiału przekazanego przez Telewizję Polską S.A. pismem z dnia 16 kwietnia 2019 r.

1. Dostarczanie informacji

W 2018 r. telewizja publiczna dostarczała informacje z kraju: ogólnopolskie, regionalne i lokalne, oraz z zagranicy, emitując codzienne **serwisy informacyjne**:

- w TVP1: 4 pełne wydania *Wiadomości* i *Teleexpressu* oraz 3 wydania fleszowe w I kwartale roku,
- w TVP2: 2 pełne wydania *Panoramy* i 1 fleszowe;
- w TVP3: lokalne serwisy informacyjne (w 16 programach OTV) oraz *Dziennik Regionów* (w paśmie wspólnym TVP3 Regionalna).

Niezależnie od systematycznie nadawanych serwisów, transmitowano relacjonowano i komentowano na bieżąco aktualne wydarzenia: obrady parlamentu, posiedzenia komisji sejmowych, konferencje prasowe przedstawicieli rządu, posłów, senatorów, relacjonowano

przebieg wizyt państwowych, wydarzenia o znaczącej randze politycznej, społecznej czy kulturowej.

Wydarzenia i problemy prezentowane w serwisach informacyjnych, omawiano, wyjaśniano i komentowano w audycjach publicystycznych. Uwzględniały one różne aspekty, racje i punkty widzenia. Ich tematyka obejmowała szeroki zakres różnorodnych zagadnień, od **publicystyki politycznej, społecznej, międzynarodowej, ekonomicznej, rolnej po religijną**. Najważniejsze cykliczne audycje publicystyczne zrealizowane w 2018 r. w programach TVP1, TVP2 i TVP3 to: *Kwadrans polityczny; Alarm; Warto rozmawiać; Tydzień; Między ziemią a niebem, Echa dnia – komentarze*.

Obok ważnej roli jaką nadano publicystyce politycznej, szczególne miejsce w programach TVP S.A. zajmowała **publicystyka społeczna, zwłaszcza w formie reportażu i magazynu interwencyjnego**. Najważniejsze cykle społeczne emitowane w 2018 r. w programach TVP1, TVP2 i TVP3 to: *Sprawa dla reportera, Magazyn śledczy Anity Gargas, Magazyn Ekspresu Reporterów, Telekurier, Pożyteczni.pl, Moja praca*.

Ważną częścią oferty publicystycznej były **cykliczne audycje dla mniejszości narodowych i etnicznych** nadawane w językach narodowych w programach regionalnych (OTV). Dla mniejszości ukraińskiej, audycje w jej języku narodowym ukazały się w programach rozpowszechnianych przez oddziały terenowe w Białymstoku, Olsztynie i Warszawie. Audycje dla mniejszości rosyjskiej, białoruskiej i litewskiej ukazały się w programie oddziału terenowego w Białymstoku i Szczecinie, dla niemieckiej – w Katowicach i Opolu, dla kaszubskiej – w Gdańsku, dla romskiej – w Białymstoku, Katowicach oraz dla mniejszości tatarskiej w Białymstoku. Większość nadawanych audycji miała charakter publicystyczno-informacyjny. W audycjach poruszane były wszystkie tematy ważne dla tych środowisk, m.in. problemy społeczne, tożsamości narodowej, prawne, ale również dotyczące kultywowania swojej kultury i sztuki.

Widzowie TVP, poprzez transmisje na antenie TVP1, mogli uczestniczyć w najważniejszych **wydarzeniach państwowych i uroczystościach religijnych**. W 2018 r. transmitowano m. in.: Orszak Trzech Króli, *Warszawski fortepian Chopina* - koncert z okazji 188. rocznicy prapremierowego wykonania koncertu f - moll przez samego kompozytora w Warszawie, *Il Divo w Poznaniu* – koncert na Ostrowie Tumskim uświetniający obchody 1050-lecia Archikatedry Poznańskiej, uroczystości z okazji Święto Konstytucji 3 Maja, Ogólnopolskie Spotkania Młodych - Lednica 2018, Mszę Świętą i procesję Bożego Ciała z kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Milówce, *Warszawiaczy śpiewają (nie)zakazane piosenki* – koncert z okazji 74. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego, uroczystości z okazji Święto Wojska Polskiego, Święto Dziękczynienia za plony, Dożynki Prezydenckie, *Promieniowanie ojcostwa* – koncert z okazji XVIII Dnia Papieskiego, Koncert dla Ojca Świętego w 40. rocznicę powołania na Stolicę Apostolską, Koncert charytatywny *Rodzina rodzinie Caritas Polska – pomoc dla Aleppo, Nasza Niepodległa 1918 – 2018* Polscy artyści w 100. Rocznicę odzyskania niepodległości, uroczystość okazji Święta Niepodległości 11 Listopada, uroczysty koncert z okazji Setnej Roczniczy Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej w Teatrze

Wielkim, *100#Wolność* - koncert realizowany przez Telewizję Gdańsk na 100 - lecie Polski Niepodległej, *Koncert dla Pokoju Filharmonicy Wiedeńscy w Paryżu* - koncert w setną rocznicę zakończenia I Wojny Światowej, *Drogę Krzyżową*, *Pasterkę z Bazyliki św. Piotra*, *Błogosławieństwo Urbi et Orbi*, *Wśród nocnej ciszy* - kolędy z Archikatedry Oliwskiej.

Obraz współczesnego świata przedstawiany w informacji, publicystyce i reportażu dopełniały **formy dokumentalne** nadawane w cyklach: *Dokument na 100-lecie*, *Nasz świat w Jedyńce*, *Czy świat oszalał*, *Świat bez fikcji*, które ukazują Polskę i świat w całej jego różnorodności i problematyce.

Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji z 29 grudnia 1992 r. z późn. zm. (art. 22 ust. 2), telewizja publiczna **zapewniała naczelnym organom państwa możliwość przedstawiania swoich stanowisk w formie wystąpienia lub orędzia** w czasie największej oglądalności w TVP1 o godz. 20.00. (TVP 1, godz. 20.00). W 2018 r. z prawa tego skorzystali: Prezydent Andrzej Duda (2 orędzia), Premier Mateusz Morawiecki (2 wystąpienia), Marszałek Senatu Stanisław Karczewski (1 wystąpienie).

Zgodnie z rozporządzeniem KRRiT z 21 lutego 2012 r., w audycjach informacyjnych i publicystycznych TVP1, TVP2, pasma wspólnego TVP3 oraz szesnastu oddziałów terenowych TVP S.A, przedstawiane były także **stanowiska partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców dotyczące ważnych spraw publicznych**.

W 2018 r., w związku z październikowymi wyborami do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz wyborami wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, **Telewizja Polska SA** nadawała:

spoty edukacyjno-informacyjne Państwowej Komisji Wyborczej oraz **spot frekwencyjny** Fundacji Batorego *Twój głos ma moc* w programach TVP1, TVP2, paśmie wspólnym i 16 programach regionalnych TVP3,

nieodpłatne audycje komitetów wyborczych - w programach TVP1 i TVP2 (po 7,5 godziny) oraz w 16 programach regionalnych (po 17 godzin w każdym Oddziale).

Oprócz spotów informacyjno-edukacyjnych i nieodpłatnych audycji komitetów wyborczych TVP SA nadawała także własne **audycje poświęcone edukacji obywatelskiej** w ww. zakresie:

cykl publicystyczny *Twój wybór* w paśmie wspólnym TVP3 poświęcony tematyce samorządowej, pozwalający widzowi zapoznać się ze sprawami, o jakich każdego dnia decydują władze samorządowe oraz propozycjami, jakie mają ugrupowania polityczne i komitety wyborcze, *Debaty samorządowe* w programach każdego z 16. oddziałów terenowych,

Wieczór wyborczy, częściowo w TVP 1, podczas którego, po zakończeniu głosowania zostały przekazane najświeższe informacje z lokali wyborczych i pierwsze wstępne wyniki exit poll. Wydarzenia wieczoru na żywo komentowali zaproszeni goście – politycy, politolodzy i publicyści.

2. Udostępnianie dóbr kultury i sztuki

Telewizja Polska S.A. pełniła rolę mecenasa kultury, uczestnicząc i pomagając w realizacji ambitnych przedsięwzięć kulturalnych. Zadanie to TVP S.A. realizowała przede wszystkim poprzez przedstawienia Teatru Telewizji emitowane w programie TVP1 (35 przedstawień, w tym 21 premierowych), tj. *Biesiada u hrabiny Kotłubaj*, *Mock*, *Rio*, *Żabusia*, *Victoria*, *Pan Jowialski*, *Inspekcja*, *Okno na tamtą stronę*, *Alibi*, *Pożegnania*, *Fryderyk*, *Ostatni hrabia Edward Bernard Raczyński*, *Reytan – druga strona drzwi*, *Prymas Hlond*, *Lato*, *Człowiek, który zatrzymał Rosję*, *Generał*, *Chłopcy*, *Pchła Szachrajka*, *Popiełuszko*, *Wariacje Tischnerowskie*.

Oferta kulturalna telewizji publicznej to także **koncerty muzyki poważnej**. Tego rodzaju ofercie nadano wysoką rangę obejmując ją specjalną promocją, a w szczególności wydarzenia z udziałem polskich twórców.

TVP S.A. promowała kulturę i sztukę także poprzez **produkcję i promocję polskiego filmu**. Filmy emitowane w TVP1 i TVP2 w 2018 r. to m.in.:

- **seriale telewizyjne** o tematyce współczesnej, adresowane do szerokiego grona odbiorców: *Klan*, *Barwy szczęścia*, *Rodzinka.pl*, *O mnie się nie martw*; seriale fabularne nowe i kontynuacje: *Drogi wolności*, *Za marzenia*, *Wojenne dziewczyny*, *Dziewczyny ze Lwowa*, *Ojciec Mateusz*, *Blondynka*, *Komisarz Alex*, *Na dobre i na złe*, *M jak miłość*, *Na sygnale* a wśród nich po raz pierwszy w historii telewizji telenowela historyczna *Korona królów*,
- **filmy dokumentalne finansowane bądź współfinansowane przez TVP S.A.** były to *Wieniawa* Grzegorza Gajewskiego i *Ja Pietrzak, czyli Jan bez sceny*. Obok premierowych produkcji w ofercie filmowej znalazło się wiele znaczących i wartościowych pozycji już wcześniej emitowanych. Filmy te nadawane były w różnorodnych cyklach tematycznych bądź autorskich. Najbardziej znane, obecne już od lat, to: *Hit na sobotę*, *Zakochana Jedynka* (TVP1), *Gwiazdy w południe*, *Kino Relaks* (TVP2).

Ważne miejsce w ofercie kulturalnej Telewizji Polskiej S.A. zajmowały **relacje, reportaże, filmy, magazyny artystyczne i kulturalne** poświęcone najważniejszym wydarzeniom kulturalnym, promowano wyróżniających się artystów, analizowano nowe zjawiska w polskiej i światowej twórczości, przybliżano artystyczne dokonania i intelektualne tendencje w kulturze współczesnej. W 2018 r. nadawano następujące audycje m.in.:

- w TVP2: *Lajk*,
- w paśmie wspólnym TVP3: *Między wierszami*, *Astronarium*, *1200 Muzeów w Polsce*, *Festiwal Sztuki Faktu*,
- w TVP3 Białystok: *Przystanek Kultura*, *Odeska 1*, *Czas niedawno przeszedł*, *Errata do biografii*, *HistoriaPL*, *Saga Rodów*, *Którędy po sztukę*, *Niepodległa*, *Szlakiem miejsc niezwykłych*, *Podróże z historią*,
- w TVP3 Bydgoszcz: *Po oklaskach*, *Astronarium*, *Klub kultura*, *Dobrze wiedzieć*, *Akcja innowacja*, *18. Festiwal Nauki i Sztuki w Toruniu*, *Filmowy świat Alfonso Cuarona*,

- Abecadło Mistrza, 6. Festiwal Sztuki Faktu, Śladami Piotra z Grudziądza, Camerimage 2018, W tak wielu miejscach – Paderewski, koncert zorganizowany w ramach 100 - lecia Niepodległości Polski,
- w TVP3 Gdańsk: Sztuki piękne, Dziewczyzna z ekranu, Mistrz scen rodzajowych, Pomorska Nagroda Artystyczna, Dwa Teatry - Sopot 2018, Dwa Teatry czytają Żeromskiego, Gintrowski – a jednak coś po nas zostanie, Rewia Jubileuszowa - Urodziny Teatru Muzycznego w Gdyni, Organy, Gallion Gdyni, 43. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych, Cytaty z mojego taty, Studio X Festiwalu NNW, Festiwal NNW, Oratorium w Gdańsku, 100# Wolność,
- w TVP3 Gorzów Wielkopolski: Ekstraklasa ekstra, Ekstraklasa kulturalna, Kalejdoskop, Miasto w stanie, Prosto z lasu, Nasze Lubuskie, Studio winobraniove, relacja z uroczystych obchodów rocznicy Wydarzeń Zielonogórskich, Drewnianym szlakiem, Pamięć i Tożsamość,
- w TVP3 Katowice: A życie toczy się dalej, Do teatru, Wiersz jest drogą, Portret rodzinny na śnieżnobiałym tle, Dziewczyzna z klepsydry, Z kulturą, Fascynujące śląskie, Idea, która przerasta, Popołudnie z Karłowiczem, Powstania Śląskie,
- w TVP3 Kielce: Astronarium, Księga obyczaju, Tajemnice Watykanu, Polacy w Rzymie i Watykanie, Prosto z lasu, Znani, niezapomniani, Było nie minęło, Mobilna kultura, Everyday English, Ahora Espanol, Tęczowe piosenki Jana Wojdaka, Kasa biletowa, Kroniki Festiwalowe, Portrety, Muzeum Polskiej Piosenki, Książka pod żaglami, Strefa Książki, Zasmakuj w Sienkiewiczach,
- w TVP3 Kraków: 100 na 100. Muzyczne dekady wolności, Dachy Krakowa, czyli literatura jest rozmową, Noc Muzeów 2018 zapowiedź i relacja, Cracovia Sacra 2018, Kronika kulturalna, Nowohucka Kronika Filmowa, Twarze Małopolski, Urok życia - Agnieszka Chrzanowska - Andrzej Zieliński - Jacek Zieliński, Międzynarodowy Festiwal Folkloru Ziemi Górskich 2018, 15. Festiwal Filmów i Spotkań Niezwykłych Sandomierz 2018 - reportaż z Festiwalu Filmów w Sandomierzu, FilMOTEKA Małopolska, Więcej kultury, Muzealne opowieści, Kryptonim Muzeum, Skarby architektury drewnianej UNESCO, Wawel w nowej Polsce, Solny skarb UNESCO, Karnet #NastawSięNaKulturę, Teatr w Telewizji – reportaże, Teatr w Telewizji - spektakle pt.: Kolacja na cztery ręce, Hermar. Marchewkowa – próba generalizacji, Obrachunki fredrowskie, czyli Fredro po męsku - na motywach wybranych komedii Aleksandra Fredry, Śladami historii Wyciągnięci z PAKI, Działo się w Krakowie, Zakopiańska Apteczka Informacyjna Napissane życie. Wiśława Szymborska, Oto człowiek - film dokumentalny o Albercie Chmielowskim,
- w TVP3 Lublin: Afisz, Stop! Kultura, Lublin 700 Plus, To nas dotyczy, Historie szczególne, Zauki historii, Zwyczaj, niezwykły, Warto być Polakiem, Arte, kultura, musica e..., Od Mieszka I do Solidarności, 30 lat z przymusem, Zobacz, co słychać, Przestrzeń dźwiękowa, Weselny orszak/żałobny rapsod, Pastorałki pod choinką, pod jemiolą, Józsko Broda, koledy ze wschodu i gór - koncert koleđ, KODY 2018, Ku ojczyźnie, Lubelskie miodem płynące. Pszczelarstwo i bartnictwo na Lubelszczyźnie, Najpiękniejsze Koledy Europy, Świdnickie dziuple kultury, Zamojska Aleja Sław – Vox, Szlakiem podkarpackiej przyrody,

- w TVP3 Łódź: Akademickie Centrum Designu, Andrzej Czerny – poeta Teatru Offowego 4, Błaszowskie noce 2018, Festiwal Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych, Grand Prix Jazz Melomani, Ida Kamińska, Innowacje w Nauce, Technice i Sztuce, Jozsko Broda kolędy ze wschodu i gór, Kolędowanie w Pałacu Muzyki, Kolędy wśród najbliższych, Kulturalni w Łodzi i Regionie, Light Move Festiwal, Maestro, Magazyn Kulturalny, Narodowe Śpiewanie Dzieci – Łódź 2018, Opoczno stolicą oberka, Procol Harum w Łodzi, Róbmy sceny – Festiwal Szkół Teatralnych, Różewicz Open Festiwal – Radomsko, Stefan Krygier - Obrazy, Teatr Wielki zza kulis, Tęczowe Piosenki 2018, Witaj mała Gwiazdko, Zdzisław Jaskuła,
- w TVP3 Olsztyn: Informacje kulturalne, 25. PIK - relacja z uroczystej gali 25. Przeglądu i Konkursu Dziennikarskiego Oddziałów Terenowych TVP, 5 minut z..., Co, gdzie, kiedy, Portrety twórców - Leon podróżnik, Czesław Niemen, Beksiński autoportret pośmiertny, Śladami Anny German, Obrazy, Śladami Arkadego Fiedlera - Mój ojciec i dęby, Urok życia - Zbigniew Wodecki, Filmowy świat w obrazie, Nie tylko Gustlik, Okolice Chopina, Poranek dla Małych Melomanów, Tadeusz Nalepa i Breakout. Historia podkarpackiego rocka - Tadeusz Nalepa - ojciec polskiego bluesa, Księga obyczaju, Żyliśmy tylko muzyką, Czas niedawno przeszedł, Wilno – Miasto, Przemek Dyakowski. Życie na jazzowo,
- w TVP3 Opole: Astronarium, Księga obyczaju, Zamki kresowe Rzeczypospolitej, Strefa Kultury, Drogowskaz Kulturalny, Zakładka Legendy regionalne, Muzeum Polskiej Piosenki, Prosto z lasu, Szlakiem miejsc niezwykłych - Pomniki Historii, Opowieści cmentarza łyżakowskiego, Czytanie Puszczy, Msza Polska Jana Maklakiewicza, Morowe Panny,
- w TVP3 Poznań: POZkultura, Wielkopolska Warta Poznania, Kurier Akademicki, Granice pamięci, Piotrowicz – malarz, Satan i inne byty, Kilka słów o sławie, Teatr Biuro Podróży, Super Duo + Grzegorz Kopala, Święty Wojciech – Dom Medialny – 120 lat, Jarosław Maszewski, 27 sezonów, Zdzisław Dworzecki, Obywatel B., Czy te drzewa rosną, Ważny jest widz, Biegiem, Biegiem, Kolekcjoner - Miłośnik Sztuki, Będziemy piękniejsi, Mistrz i mistrz, Przeboje Bogusława Kaczyńskiego, Ona, Świetliste oczy i.... Krystyna Feldman,
- w TVP3 Rzeszów: Magazyn Kultury / Wstęp bezpłatny, Stacja Rzeszów Główny, Spotkanie z folklorem, Z Andrusiem po Galicji, Miejsce do czytania, Kalejdoskop, Podkarpackie tablice i inskrypcje, Rozśpiewany Rzeszów - Carpathia Festiwal 2018, Europejski Stadion Kultury (Lato w regionach), Quiz o niepodległej, Liczy się pasja,
- w TVP3 Szczecin: Astronarium, Gwiazdy na Gwiazdkę, Każda rzecz ma swój czas, Koncerty w TVP3 Szczecin, Księga obyczaju, Lublin 700 Plus, Ludvig van Beethoven - VIII Symfonia F - dur op. 93 - koncert III Symfonii F - dur op. 93 Ludwiga van Beethovena podczas 17. Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena w Warszawie, Menu kulturalne, Msza F - dur Józef Michał Ksawery Poniatowski, O bone Jesu – koncert Pieśni Pokutne i Pasyjne Żory 2017, Obrazy - Jacek Malczewski, January Suchodolski, Wojciech Gerson, Piękne, polskie, drewniane, Przysiań nad Wisłą, Rachatłukum, Reportaż w TVP3 Szczecin, Salonowiec, Shida, Smak tradycji, Szlakiem miejsc niezwykłych - Pomniki Historii, Świadkowie czasu, Tajemnice Książnicy Pomorskiej, Telenotatnik, To jest temat na reportaż, Urok życia - Zbigniew Wodecki, Wiara i moc - koncert zespołu Złe Psy, Za

wytworną fasadą 70 lat Muzeum Zamkowego w Pszczynie, Ze zbiorów Muzeum Zamoyskich w Kozłowie, Złota kolekcja,

- w TVP3 Warszawa: *Qadrans qłtury, Qłtura+, Łazienki z kulturą, Strefa Mazowsze, Mistrzowie, A twórcy polecają, XIII Koncert Noworoczny - Mazowiecki Teatr Muzyczny im. Jana Kiepury w Warszawie, Kolory Chopina. Konkurs, Siedlce, Ars sacra, Koncert Stanisława Soyki, Koncert ku czci marszałka Józefa Piłsudskiego, Słowobranie,*
- w TVP3 Wrocław: *39,89 L.U.C.-Zrozumieć Polskę, Abakanowicz. Obecność. Istota. Tożsamość, Atlas kultury, Daisy, Dolina Pałaców i Ogrodów, Dolny Śląsk, E – Glass Festiwal, Errata do biografii, Festiwal Reżyserii Filmowej, Kosarewicz, ktoś kto widzi lepiej, Królowa Panoramy, Labirynty kultury, Małe wielkie kolekcje, Maria Konopnicka, Oblicza kultury, Osso moje Osso, Pegaz, Profesor Wrocław, Przepustka do historii. Opowieść o pewnym malarzu, Ścieżki tekstu, Tadeusza Brzozowskiego. Obrazy jak książki, Teatr Pantomimy Gest, Wrocławskie Cztery Kopuły.*

3. Ułatwianie korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki

Telewizja Polska S.A. realizowała to zadanie poprzez nadawanie w programach ogólnopolskich edukacyjnych audycji i filmów dokumentalnych przybliżających widzom problematykę z różnych dziedzin i obszarów nauki (m.in. z zakresu historii, prawa, ochrony zdrowia, zdrowego stylu życia, opieki nad zwierzętami, ochrony środowiska naturalnego, zachowań proekologicznych).

Istotną funkcję edukacyjną pełniły programy TVP1 i TVP2, w których nadawano audycje dotyczące różnych dziedzin wiedzy: **poświęcone historii** (np. *Wielki Test o Historii. Polscy dowódcy, Wielki Test. Polacy, którzy zmienili świat, Wielki Test o Polskim Parlamentaryzmie, Wielki Test o Polskich Siłach Zbrojnych, Wielki Test o Igrzyskach Olimpijskich, Niepodległość, Atlas niepodległości, Ojcowie niepodległości, Cud nad Wisłą, Kalendarium Powstania Warszawskiego, Agfa 1939, Józef Zator Przytocki pseudonim Czeremosz, Ostatni naziści, Ostatnia droga Goeringa*), **z zakresu nauk ścisłych, w tym ekonomii** (*Sonda 2, Jak to działa?, Gen innowacyjności, Łap start-up, Fundusze europejskie – jak to działa, Podmuch energii, Wielki Test o Europie, Wielki Test o Podatkach, Wielki Test o Internecie, Stworzenie światła, Fascynujący świat, Fascynujące miejsca, Mój przyjaciel robot*), **dotyczące przyrody, ekologii, rolnictwa i krajoznastwa** (*Natura w Jedyńce, BBC w Jedyńce, Wielki Test o powietrzu, Podwodna planeta, Afryka od kuchni, Dookoła świata, Zakochaj się w Polsce, Las bliżej nas, Magazyn rolniczy, To się opłaca, Ostoja, Polska Mołskiej, Makłowicz w podróży, Poznaj dobrą żywność, Rok w ogrodzie, Rok w ogrodzie extra, Rok w zagrodzie, Pakujemy*). Nadawano także **audycje poradnikowe promujące zdrowy tryb życia i dotyczące zdrowego żywienia** (*Operacja Zdrowie, Bo ja wybieram zdrowie, Jak zatrzymać młodość, Cała prawda o kaloriach, Zaufaj mi, jestem lekarzem*), **teleturnieje wiedzy z różnych dziedzin** (*Jeden z dziesięciu, Postaw na milion, Koło fortuny, Familiada, Jaka to melodia, Kocham Cię, Polsko*).

Większość audycji edukacyjnych kierowana była do szerokiej widowni, jednak szczególnie ważną grupę widzów stanowiły dzieci i młodzież. Mimo istnienia wyspecjalizowanego kanału TVP ABC, **audycje edukacyjne dla dzieci** w 2018 r. nadal znajdowały swoje miejsce

w programach ogólnokrajowych: *Ziarno, Studio Raban, Weterynarze z sercem, Rodzinne oglądanie, Teatr Telewizji. Pchła szachrajka.*

Również w Oddziałach Terenowych TVP S.A. ważne miejsce zajmowały audycje prezentujące dorobek różnych dziedzin nauki i wiedzy, proponujące specjalistyczne poradnictwo z różnych dziedzin życia codziennego (np.: ochrony zdrowia, zdrowego stylu życia, opieki nad zwierzętami, ochrony środowiska naturalnego, zachowań proekologicznych) oraz audycje poświęcone edukacji historycznej:

- w paśmie wspólnym TVP3 Regionalna: *Jak to działa, Rolnik szuka szkoły, Onkoczuji, E-dukacja przyszłość.*
- w programach własnych OTV (przykłady audycji):
 - w TVP3 Białystok: *Everyday English, Ahora Espanol, Powstanie Warszawskie dzień po dniu, Noc Kopnej Góry, Jestem gotów na wszystko, Nurty reformacji w Polsce, Kościuszkowski który wyprzedził swoje, Idealne miasto Auschwitz, Gdzie jest Porozumienie Gdańskie, Cmentarz Obrońców Lwowa,*
 - w TVP3 Bydgoszcz: *Lekcja historii, Everyday English, Ahora Espanol, Eko-opcja, Prosto z lasu, Archiwum B, Załoga Eko,*
 - w TVP3 Gdańsk: *Badamy Bałtyk, Ptastwo, czyli drób, W morzach wokół Europy,*
 - w TVP3 Gorzów Wlkp.: *Kalejdoskop, Prosto z lasu,*
 - w TVP3 Katowice: *Bliżej natury, Ekoagent, Smog nas zje,*
 - w TVP3 Kielce: *Ujawnić prawdę, Załoga EKO, Zasmakuj w Sienkiewicz, Everyday English, Ahora Espanol, Było nie minęło, Portrety, Prosto z lasu, Księga obyczaju, Astronarium, ABC pacjenta, Ziołowa apteka, Ekoagent, Szlakiem miejsc niezwykłych - Pomniki Historii,*
 - w TVP3 Kraków: *Humanistyka ma przyszłość, To ty..., Ziołowa apteka, Moja szkoła, moja przyszłość, Łąki i murawy, Zdrowa rodzina dzień zaczyna, Prosto z lasu, Muzeum KL Auschwitz - Birkenau. Pamięć, świadomość, odpowiedzialność Rekwizyty wyobraźni Kazimierza Mikulskiego,*
 - w TVP3 Lublin: *Dom Henryka, Flesz akademicki, Na wolność to wszystko zamienisz, Wszystko dla Polski - Powstanie Zamojskie 1942 – 1944, Wyklęci – Niepokonani Lubelszczyzny, Krótka historia, Polska i świat z historią w tle, Szlachetne zdrowie, Zdrowie w twoich rękach, Było nie minęło, Astronarium,*
 - w TVP3 Łódź: *ABC pacjenta, Cmentarz Janowski we Lwowie, Grapling Adamusik Team, Jesień nad zbiornikiem Jeziorsko, Pomaganie na merdanie, Superkowe ABC, Uciechy spod strzechy, Żywot chruścika,*
 - w TVP3 Olsztyn: *Prosto z lasu, Las, dobre sąsiedztwo, Glinne Zawody, L jak las, Spotkania z ekologią, Indeks, Zoom na UWM, Zdarzyło się wczoraj, Mieszczka na łowach,*
 - w TVP3 Opole: *Prosto z lasu, Jedz na zdrowie, Kulisy, Astronarium, Glinne Zawody, Sekrety świata, Mapa glinnego świata, Ziemia przemówiła, Szlakiem miejsc niezwykłych - Pomniki Historii,*

- w TVP3 Poznań: *Lustra historii, Powstanie Wielkopolskie – Zwycięstwo, Rota – Pieśń dumy i chwały, Spadkobiercy Powstania Wielkopolskiego, Zapomniane historie, Fach w rękę, Medycyna i Ty, Natura uczy, Podatkowy zawrót głowy, Ukryte skarby, czyli Polska jest piękna,*
- w TVP3 Rzeszów: *Podkarpackie tablice i inskrypcje, Quiz o niepodległej, Kalendarium „Do Niepodległej”, Twarze Niepodległej, Zakamarki Przeszłości,*
- w TVP3 Szczecin: *ABC pacjenta, Aktywny i bezpieczny senior, Astronarium, Ballada o Ali, Biało-Czerwona, Całe życie dla Polski, Chwała bohaterom, Chwała zwyciężonym, Czas niedawno przeszły, Człowiek z charyzmą,*
- w TVP3 Warszawa: *Wawa Bohaterom, Moja Niepodległa, Saga rodów, Kronika warszawska, Alchemia zdrowia i urody, Z archiwum IPN,*
- w TVP3 Wrocław: *Etiuda ekologiczna, Mój pierwszy dzień, Od Piasta do biznesmena, Podróże w przeszłość, Prosto z lasu, Rodzina Rozsądnych, Sylwetki Niepodległości, Tajemnice Klasztoru Cystersów, To jest piękne.*

Zadanie **upowszechniania wiedzy o języku polskim**, w 2018 r. realizowano w sztandarowych audycjach prowadzonych z udziałem językoznawcy prof. Jana Miodka pt. *Słownik polsko@polski* (w TVP1 i TVP3) i *Polska z Miodkiem* (TVP3). Jedna była poświęcona kulturze języka polskiego, a druga etymologii nazw miejsc drogich każdemu sercu Polaka. Zagadnienia dotyczące polskiego języka pojawiały się także w magazynie *Pytanie na śniadanie* (TVP2) oraz w cyklu pt. *Notacje* (TVP1).

W 2018 r. TVP S.A. po raz kolejny **zaangażowała się w ogólnopolską akcję wspólnego czytania** największych dzieł polskiej literatury. Tym razem było to *Przedwiośnie* Stefana Żeromskiego. Zachęcano także widzów do czytania książek w następujących magazynach cyklicznych: w magazynie kulturalnym *Lajk!* (TVP2) prezentującym nowości literatury polskiej, a także w stałym cyklu *Pytania na śniadanie – Książki dla dzieci* (TVP2), w którym Emka Kowalska prezentuje książeczki i książki dla najmłodszych.

Kultywowaniu piękna języka polskiego służyły **adaptacje filmowe kanonów literatury polskiej**. W ubiegłym roku były to, m.in.: *Ogniem i mieczem* – film fabularny wg Henryka Sienkiewicza (TVP2), *Pan Wołodyjowski* – film wg powieści Henryka Sienkiewicza (TVP1). Także polskie seriale fabularne ukazywały urodę i różnorodność naszego języka w codziennym użyciu, a także zmiany które dokonują się w języku polskim.

Audycje, popularyzujące wiedzę o języku polskim stałe miejsce miały także w programach własnych oddziałów terenowych TVP:

- w TVP3 Białystok: *Polska z Miodkiem, Słownik polsko@polski,*
- w TVP3 Bydgoszcz: *Polska z Miodkiem, Pociąg do regionu, Rozmowa dnia, Z pierwszej ręki,*
- w TVP3 Gorzów Wielkopolski: *Kalejdoskop, Tajemnice Książnicy Pomorskiej, Strefa książki,*
- w TVP3 Katowice: *Zasmakuj w Sienkiewiczu, Dyktando,*
- w TVP3 Kielce: *Zasmakuj w Sienkiewiczu, Strefa książki,*

- w TVP3 Kraków: *Godąć po naszymu (Festiwal Godki Krakowskiej 2018), Po naszymu, po krakosku,*
- w TVP3 Lublin: *Wypożyczalnia,*
- w TVP3 Łódź: *Łódzkie Wiadomości Dnia, Łodzią po regionie, Strefa książki,*
- w TVP3 Olsztyn: *Informacje Kulturalne, Wilno – Miasto Mickiewicza,*
- w TVP3 Opole: *Polska z Miodkiem,*
- w TVP3 Poznań: *Teleskop, Lustra, Wielkopolska Warta Poznania, Widziane po drodze - Kwileckie godanie, Smok z Oxy – rzecz o Mikołaju Reju,*
- w TVP3 Rzeszów: *Popołudnie z TVP Rzeszów, Indeks - Jerzy Bralczyk i Michał Ogórek o sztuce rozmowy, Miejsce do czytania,*
- w TVP3 Szczecin: *Pucuł i Grzechu, Zasmakuj w Sienkiewiczu,*
- w TVP3 Warszawa: *Spot – Narodowe Czytanie 2018, Telewizyjny Kurier Warszawski, Kurier Mazowiecki, Warszawski dzień,*
- w TVP3 Wrocław: *Polska z Miodkiem, Słownik polsko@polski.*

Promowanie sportu i zdrowego trybu życia jako jedno z ważnych zadań nadawcy publicznego było realizowane w programach ogólnokrajowych i regionalnych. Prezentowano relacje z najważniejszych krajowych i światowych wydarzeń sportowych, uczestnictwo w lokalnych imprezach, sportowe serwisy informacyjne i magazyny publicystyczne, audycje propagujące postawy prozdrowotne: aktywność fizyczną i zdrowe odżywianie oraz sport osób niepełnosprawnych. **Do najważniejszych wydarzeń sportowych, transmitowanych i relacjonowanych przez TVP SA w 2018 r., należały:**

Zimowe Igrzyska Olimpijskie w PjongCzang – 200 godzin transmisji, a kolejne 50 godzin to studia, podsumowania i audycje dodatkowe w programach TVP1 i TVP2. Ponadto, dzięki serwisowi internetowemu dedykowanemu igrzyskom odbiorcy mieli dostęp zarówno do pełnego zapisu konkursowych zmagani olimpijskich w różnych dyscyplinach, a w przypadku skoków narciarskich również kwalifikacji, jak i do materiałów z najważniejszymi momentami igrzysk w krótkich klipach. Również bardzo szeroko relacjonowano Igrzyska Paraolimpijskie w PjongCzangu;

Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej w Rosji - ponad 250 godzin transmisji w programach ogólnokrajowych TVP1 i TVP2. W programach TVP1 i TVP2 transmitowano wszystkie 64 mecze;

Mistrzostwa Świata w siatkówce mężczyzn. Oficjalnym nadawcą była Telewizja Polsat, ale niektóre mecze w ramach sublicencji były transmitowane również w TVP.

Pozostałe wydarzenia sportowe 2018 r. transmitowane przez TVP SA to: Mistrzostwa Europy w lekkiej atletyce, Halowe Mistrzostwa Świata w lekkiej atletyce, Mistrzostwa Świata w lotach narciarskich, Cykl zawodów Pucharu Świata w skokach narciarskich, Mistrzostwa Europy w piłce ręcznej kobiet i mężczyzn, Mistrzostwa Świata w hokeju na lodzie. Ich liczba i zakres wynikały z uwarunkowań licencyjnych, programowych oraz z możliwości budżetowych.

Oprócz transmisji najważniejszych zawodów mistrzowskich w najpopularniejszych dyscyplinach i z udziałem reprezentantów Polski nadawano także **serwisy sportowe**: *Sport* w TVP1; *SPORT TELEGRAM* w TVP2. Dawały one możliwość powszechnego dotarcia z najważniejszymi informacjami sportowymi do szerokiego grona odbiorców.

Zagadnienia związane ze sportem były także podejmowane w paśmie wspólnym TVP3 Regionalna, w którym nadawano następujące audycje o tej tematyce: *Rajd Dakar 2018*, *Gol ekstra*, *IO Pjongczang*, *Mundial 2018*, *Dzień na wyścigach*, *Siatkówka plażowa*, *Piłka ręczna*, *Hokej na lodzie*, *Lekkoatletyka*, *Boks*, *Superliga tenisa stołowego*, *Ślizg*, *Turystyczna jazda*, *Pogoda na narty*, a także w pasmach własnych OTV:

- w TVP3 Białystok: *Relacja sportowa - Kaliber*, *Podlaska Gala Olimpijska - Bal Sportu*, *Sport*, *Sport niedziela*, *Sport sobota*, *Wołkowski show*,
- w TVP3 Bydgoszcz: *Reportaże – SPORT*, *Sport Zbliżenia*, *Transmisje sportowe*,
- w TVP3 Gdańsk: *Jedenastka*, *Cały ten sport*, *Bieg Św. Dominika*, *Festiwal sportu dla dzieci Wannado*, *Współcześni herosi*,
- w TVP3 Gorzów Wlkp.: *Magazyn koszykarski*, *Sport*, *Transmisja sportowa*,
- w TVP3 Katowice: *Bieg po nowe życie*, *Dębowy maj Festiwal*, *Festiwal sportu Wannado*, *Gala bokerska „Silesia boxing”*, *Mistrzostwa Polski w kolarstwie przełajowym Narciarski weekend*, *Piłkarska 3*, *Wiadomości sportowe*, *Zawody triathlonowe Blachownia*, *Złoty Kajetan*,
- w TVP3 Kielce: *Bilardowo*, *Gala ŚGS*, *Kronika Bilardowych Mistrzostw Polski*, *Kroniki Mistrzostw Świata U-18*, *Magazyn Moto*, *Speed*, *Mecz Gwardia*, *Międzynarodowy Turniej Tańca*, *Puchar Polski w kolarstwie przełajowym*, *Transmisja sportowa - Piłka ręczna Azoty Puławy*, *Mistrzostwa Europy w karate*, *Piłka ręczna mężczyzn - Puchar Polski*, *Piłka ręczna mężczyzn*,
- w TVP3 Kraków: *Kronika Sportowa*, *Reportaże sportowe*, *Gol ekspres*, *Więcej sportu*,
- w TVP3 Lublin: *Azoty Sport TV*, *Magazyn Moto*, *Magazyn sportowy*, *Piotr Tomala*, *Przez Manaslu na K2*, *Sportowa Trzynastka*, *Sportowy flesz*, *Transmisje sportowe z Lubelszczyzny*, *XXI Narodowy Czerwony Koni Małopolskich Białka 2018*, *XXVIII Wiosenny Młodzieżowy Pokaz Koni Czystej Krwi Arabskiej Białka 2018*, *Złote chwile opolskiego sportu*,
- w TVP3 Łódź: *Sport*, *Sport tydzień*, *Kronika wyścigu Solidarności*, *Kia Platinum Cup 2018*, *Mecz ŁKS Łódź - Warta Poznań*, *Mecz Widzew Łódź - Legia Warszawa*,
- w TVP3 Olsztyn: *ABC wioślarstwa*, *Autofan.tv*, *Magazyn Moto*, *Kronika Zimowej Olimpiady Młodzieży - Podkarpacie 2018*, *Informacje Sport/Sport flesz*, *Susz Triathlon*,
- w TVP3 Opole: *Jak przychodzi zbawienie - film dokumentalny*, *polskie eliminacje do piłkarskich mistrzostw świata oraz same mistrzostwa rozgrywane w Niemczech w 1974 r.*, *Sport Opolski*, *Sport Opolski – Extra*, *Memoriał Stanisława Szozdy*, *Sportowa Dycha*, *V Memoriał im. Stanisława Szozdy*, *Z Gajank Fit - Tajemnice - sztangi, hantle, orbitreki i kilkadziesiąt diet*, *transmisje i relacje sportowe*,

- w TVP3 Poznań: *Wielkopolski Sport, Tarnowo na sportowo, Gala MMA, Kroniki sportowe, Miłośnicy białej broni, Przy choince nie tylko o sporcie, Reportaż sportowy, Sport - transmisje i retransmisje z najważniejszych imprez sportowych w kraju, Sportowy weekend, Trener Osiedlowy i Senioralny AWF, Sportowy Wywiad, Sportowe podsumowanie roku, Wielkopolska na sportowo, Cavaliada 2018 – Poznań,*
- w TVP3 Rzeszów: *Sportowe wydarzenia, Transmisje sportowe, Rusz się człowieku, Pełnosprawni, Kronika Zimowej Olimpiady Młodzież,*
- w TVP3 Szczecin: *Sport, Relacje sportowe, Telenotatnik sport,*
- w TVP3 Warszawa: *Sport, Goniec Służewiecki, Goniec Służewiecki – Extra, Miniaudycja MŚ Rosja 2018: Reprezentacja Polski, Kronika Zimowej Olimpiady Młodzieży - Podkarpacie 2018,*
- w TVP3 Wrocław: *41. Międzynarodowy Turniej Szermierczy Dzieci, Kraina siatkówki, Kroniki sportowe, Mistrzostwa Europy w Łuczniectwie, Mistrzowie Dolnośląskiej Królowej-70-lecie Lekkiej Atletyki na Dolnym Śląsku, Półmaraton Wałbrzych, Szlakiem Grodów Piastowskich, Wyścig Kolarski-Korona Kocich Gór, XVIII Memoriał Edwarda Listosa.*

4. Upowszechnianie edukacji obywatelskiej

2018 r. kontynuowano politykę informacji sprzyjającej przybliżeniu wiedzy o Unii Europejskiej w zakresie życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego. Tematyka unijna podejmowana była głównie w audycjach informacyjnych, publicystycznych i edukacyjnych w następujących programach:

- w TVP1 - *Wielki Test o Europie, Fundusze europejskie – jak to działa?, Gen innowacyjności, Agrobiznes Kwadrans polityczny, Tydzień, Łap Start Up, Tanie Dranie – Moroz i Kłopotowski komentują świat: Co po Europie?, filmy dokumentalne (Granice Europy w kryzysie, 30000 zaginionych dzieci, Fascynujący świat – Plastik jest wszędzie, Master Plan, Obcy w raj, Wielkie porządki w Rumunii, Moja ucieczka, Ciemne śluby, Jej spowiedź),*
- w TVP2 - *Pytanie na śniadanie, film dokumentalny - Uchodźcy, dochodowy interes, seriale - M jak miłość, Na dobre i na złe,*
- w paśmie wspólnym TVP3 Regionalna: *Kwartet - magazyn regionów Czwórki Wyszehradzkiej, Polski sukces gospodarczy, Projekt woda, Rolnik z pasją, Rybactwo i morze, Rybak z pasją, Fundusze Europejskie - jak to działa?*
- w programach własnych OTV (przykłady audycji):
- w TVP3 Białystok: *Kwartet - magazyn regionów Czwórki Wyszehradzkiej, Skarby prowincji, Przystanek wschód, Strefa Innowacji, Tym żyje wieś,*
- w TVP3 Bydgoszcz: *Dlaczego tak, dlaczego nie, Gen innowacyjności, Rozmowa dnia, Dni Otwarte Funduszy Europejskich - reportaż z imprezy promującej projekty finansowane z Funduszy Europejskich, Z pierwszej ręki,*
- w TVP3 Gdańsk: *Forum gospodarcze, Pomorze samorządowe, Tedē jo,*
- w TVP3 Gorzów Wielkopolski: *Lubuski Raport,*
- w TVP3 Katowice: *Europejski Kongres Gospodarczy, Relacje, COP 24,*

- w TVP3 Kraków: *Fundusze na roli 2018, Fundusze z myślą o Tobie 2018, Magazyn Aktywni 60+, Modernizacja kształcenia zawodowego,*
- w TVP3 Lublin: *Samorząd, mój, Twój, nasz,*
- w TVP3 Łódź: *Strefa biznesu, Agrobiznes, Projekt Lisowice, XI Europejskie Forum Gospodarcze,*
- w TVP3 Olsztyn: *Czas dotacji, czas rozwoju, Rolniczy Raport,*
- w TVP3 Opole: *Agro Kurier,*
- w TVP3 Poznań: *Kulinarna Wielkopolska, Zmieniamy Wielkopolskę, Poza miastem,*
- w TVP3 Rzeszów: *wPROWadzamy zmiany, Europejczycy, Społeczne Podkarpacie, Kwartet, Pasterski żywioł - szlak wołoski, ASF,*
- w TVP3 Szczecin: *Europa z bliska, Kongres Morski 2018, Projekt woda, Reportaże syberyjskie, Rybactwo i morze, Teraz Ryby, Wschód / Nasz Wschód,*
- w TVP3 Warszawa: *Telewizyjny Kurier Warszawski, Kurier mazowiecki,*
- w TVP3 Wrocław: *Dobry biznes, Eurofakty, Przez granice.*

VI. Informacja o realizacji zadań w zakresie dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej w programach nadawanych przez TVN S.A. („TVN”), Telewizję Puls Sp. z o.o. („TV Puls”), Telewizję Polsat Sp. z o.o. („Polsat”, „TV4”)

Analizę realizacji zadań w zakresie dostarczania informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej w programach „Polsat”, „TVN”, „TV 4”, „TV PULS” przeprowadził Departament Monitoringu Biura KRRiT w oparciu o informacje nadesłane przez nadawców.

Ustawodawca nie określił w ustawie o radiofonii i telewizji ani procentowo ani godzinowo czasu, jaki nadawcy objęci transmisją obowiązkową powinni przeznaczyć na każde z zadań w programie.

1. Dostarczanie informacji

Podstawową formą realizowania tego zadania w objętych analizą programach były codzienne serwisy informacyjne oraz cotygodniowe magazyny specjalistyczne i informatory.

W programach Polsat i TVN funkcje informacyjne spełniały przede wszystkim wydania serwisów informacyjnych. **Wydarzenia** w Polsacie i **Fakty** w TVN zajmowały znaczną część tygodniowego czasu nadawania tych programów. Poszczególne wydania **Wydarzeń** i **Faktów** zawierały oprócz bieżących informacji politycznych, społecznych, gospodarczych, a także kulturalnych również serwisy pogodowe i sportowe.

W 2018 r. w programie Polsat nadano 252 godzin serwisów informacyjnych, które stanowiły prawie 3% rocznego czasu nadawania programu.

Wydarzenia oprócz emisji w *prime time* emitowane były w godzinach popołudniowych. Stąd udział informacji w programie Polsat był najwyższy spośród analizowanych.

W programie TVN wyemitowano 192 godziny audycji informacyjnych, które stanowiły **2,2% rocznego czasu nadawania programu w 2018 r.** Na informację w programie TVN złożyły się codzienne serwisy informacyjne nadawane w godzinach największej oglądalności.

Elementy informacyjne, choć w mniejszym wymiarze czasowym były zawarte także w magazynie porannym typu morning show, ***Dzień dobry TVN***, oraz w jego wersji wakacyjnej ***Dzień dobry wakacje*** (rozmowy z zaproszonymi gośćmi, relacje reporterów, ciekawostki ze świata kultury i nauki, prognoza pogody, itp.).

W 2018 r. w programie TV4 nie emitowano audycji stricte informacyjnych, elementy informacyjne zawierał natomiast magazyn publicystyczny ***Graffiti***, w którym prezentowane i omawiane były wydarzenia społeczne i polityczne. W ciągu roku w **TV4** wyemitowano **15 godzin** tej audycji, co stanowiło ok. **0,2% w rocznym czasie nadawania**.

W programie TV Puls informacja stanowiła ponad 2,2% czasu nadawania w 2018 r. Funkcje informacyjne w tym programie spełniała głównie audycja ***Taki jest świat*** zawierająca cotygodniowy przegląd wydarzeń ze świata oraz wiadomości polityczne, gospodarcze a także ciekawostki naukowe i informacje z życia gwiazd. Nadawca nie emitował natomiast codziennych serwisów informacyjnych. W okresie objętym analizą nadano łącznie **ok. 195 godzin informacji**.

Informacja była ważnym elementem ocenianych programów i zajmowała istotne miejsce w strukturze gatunkowej każdego z nich. W programach Polsat i TVN serwisy informacyjne emitowane były w godzinach największej oglądalności. Najwięcej audycji informacyjnych nadano w programie Polsat mniej w telewizjach TVN oraz TV Puls a najmniej w TV4.

2. Udostępnianie dóbr kultury i sztuki

Zadanie to było realizowane przede wszystkim poprzez emisję filmów. Oferta filmowa stanowiła główne tworzywo każdego z czterech programów i była zróżnicowana gatunkowo. Zawierała zarówno pozycje ambitne, nagradzane Oscarami oraz innymi nagrodami filmowymi, jak i propozycje z zakresu kultury popularnej - kino familijne, rodzinne itp.

W 2018 r., jak wynika ze szczegółowych danych nadawcy, w **programie Polsat nadano 4 058 godziny filmu fabularnego**, co stanowiło ponad 46% czasu nadawania programu, **w tym filmy kinowe zajęły 1568 godzin** (prawie 18% czasu nadawania) a filmy animowane 291 godzin (ponad 3%). Film telewizyjny (jednostkowy, seria, serial) stanowił ok. 25% czasu nadawania (2199 godzin), w tym telenowełe i sitcomy zajęły - 335 godzin a filmy animowane 291 godzin.

W programie Polsat widz miał do wyboru **wiele filmów oscarowych**, między innymi: ***Braveheart*** - dramat historyczny Mela Gibsona (5 Oscarów, w tym za reżyserię), ***Titanic*** - melodramat w reżyserii Jamesa Camerona (11 Oscarów), ***American Beauty*** – dramat obyczajowy Sama Mendesa (5 Oscarów, w tym za reżyserię).

W ofercie filmowej Polsatu znalazły się również takie wartościowe pozycje, jak *Pasja* Mela Gibsona, oparta na Ewangeliach Mateusza, Marka, Łukasza i Jana, będąca przekazem historycznym, biblijnym oraz teologicznym oraz wiele filmów o tematyce historycznej, między innymi: *Lincoln* - dramat historyczny w reżyserii Stevena Spielberga z nagrodzoną Oscarem kreacją amerykańskiego prezydenta Abrahama Lincolna. Stosunkowo niedawną produkcję reprezentował film *Wilk z Wall Street* Martina Scorsese – dramat oparty na prawdziwej historii jednego z najbardziej kontrowersyjnych bohaterów Wall Street.

Wśród polskich produkcji należy wymienić *Rewers* - kinowy debiut reżyserski Borysa Lankosza - tryumfatora 34. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni, laureata Złotych Lwów dla najlepszego filmu, którego akcja rozgrywa się w Warszawie w 1952 r. i stanowi rozliczenie z erą stalinizmu.

W analizowanym okresie zaprezentowano w tym programie ponadto **wiele znakomitych, sprawdzonych polskich produkcji**, jak np. komedię kryminalną Jana Machulskiego *Vabank*, *Poszukiwany poszukiwana* Stanisława Barei, *Jak rozpętałem II wojnę światową* w reżyserii Tadeusza Chmielewskiego, *Kochaj albo rzuć* i *Sami swoi* Sylwestra Chęcińskiego.

W programie TV Puls filmy zajęły więcej czasu niż w Polsacie, bo ponad połowę (ok. 63%) rocznego czasu nadawania. W 2018 r. łącznie nadano prawie 5 588 godzin filmu, głównie telewizyjnego (jednostkowy, seria, serial) – 5 569 godzin, w tym ponad 542 godz. telenowel i ponad 150 godzin sitcomów. Część oferty filmowej w tym programie stanowił film animowany, którego nadano w sumie ponad 18 godzin (0,2% rocznego czasu nadawania).

W ofercie filmowej nadawcy znalazły się, między innymi ekranizacje lektur szkolnych, filmy przygodowe oraz filmy animowane kierowane do dziecięcego odbiorcy, jak np. *Zaczarowany otówek*, *Reksio*, *Dora poznaje świat* czy serial popularnonaukowy *Było sobie życie*. Prezentowano również seriale kostiumowe, np. serial pt. *Dziesięć przykazań* oraz ekranizacje najbardziej znanych baśni i legend z różnych krajów pt. *Najpiękniejsze baśnie*.

W programie TVN filmy zajmowały 21% rocznego czasu nadawania. W 2018 r. nadano 1 830 godzin filmu fabularnego, w tym 1 332 godziny filmu kinowego (ponad 15 %) i 421 godzin filmu telewizyjnego (4,8%), w tym 77 godzin filmu animowanego (0,9%).

Na ofertę filmową TVN w analizowanym okresie złożyło się wiele znanych i cenionych przez widzów tytułów. *Robin Hood*, *Gwiezdne wojny*, *Grawitacja*, *Shrek*, *Władca pierścieni*, *Iron men*, *Hobbit*, *Czterej Muszkieterowie* to tylko niektóre przykłady ambitnego światowego kina oferowanego widzom w godzinach największej oglądalności. Nadano również blisko 234 godziny filmów komediowych, a wśród nich, m.in. *Bridget Jones* czy *American Pie*. Znaczącą część filmu w TVN stanowiło kino europejskie (138 godzin), w tym kino polskie (120 godzin).

W programie TV4 filmy zajmowały ponad 43% czasu nadawania w 2018 r.. W sumie nadano 3 765 godzin filmu fabularnego, w tym 948 godzin filmu kinowego (11% rocznego czasu nadawania) i 2 326 godzin filmu telewizyjnego, w tym 491 godzin filmu animowanego (5,6% rocznego czasu) i 449 godzin telenowel i sitcomów (5,2%).

W analizowanym okresie wyemitowano w tym programie wiele tytułów, nagrodzonych Oscarami i Złotym Globami, należących do klasyki filmu, między innymi: **Zapach kobiety** z mistrzowską rolą Al Pacino (*Oscar, 3 Złote Globy*), **Casino** Martina Scorsese z kreacjami Roberta De Niro i Sharon Stone (2 Złote Globy), **Za wszelką cenę** Clint Eastwooda (4 Oscary, 2 Złote Globy, Cezar) czy filmowy portret Margaret Thatcher **Żelazna dama** z Meryl Streep w roli głównej (Oscar i Złoty Glob).

W ofercie obecne były również nagradzane polskie produkcje, np. między innymi **Wszyscy jesteście Chrystusami** (dwa Orły i Złoty Lew) czy **Waleśa. Człowiek z nadziei** (nagroda im. F. Pasinettiego na MFF w Wenecji) oraz znane i lubiane filmy animowane skierowane do dziecięcej widowni należące do klasyki gatunku m.in. z serii **Tom i Jerry**, **Scooby Doo** czy **Flintstonowie**.

Podsumowując, oferta filmowa w analizowanych programach była zróżnicowana pod względem ilościowym i jakościowym. Najwięcej filmów ogółem nadano w programie TV Puls zaś filmów kinowych w programach Polsat, TV4 i TVN. Domeną telewizji TV4 w analizowanym okresie były filmy animowane, których w tym programie wyemitowano więcej niż w pozostałych.

W zakresie udostępniania dóbr kultury istotną rolę spełniały również **formy udostępniające i propagujące muzykę**, głównie muzykę rozrywkową w tym **transmisje festiwalu i koncertów**.

W analizowanym okresie w **Polsacie** nadano w tej kategorii m.in. transmisję festiwalu **Polsat Super Hit Festiwal 2018** promującego polską muzykę rozrywkową. Sopot gościł znanych i utytułowanych artystów.

Festiwal magiczne zakończenie wakacji z Polsatem i RMF FM Kielce 2018 transmitowany był na antenie Polsatu z kieleckiego amfiteatru Kadzielnia. Odbił się już po raz trzeci w tym miejscu i był artystycznym podsumowaniem lata. Udział wzięli m.in. znani polscy artyści młodego pokolenia: Margaret, Kasia Kowalska, Feel oraz Grzegorz Hyży.

W koncercie **Gwiazdy dla Ziemi – Earth Festival** transmitowanym z Uniejowa wystąpili artyści, między innymi Agnieszka Chylińska, Kamil Bednarek, Andrzej Piaseczny, którym nie są obojętne działania człowieka powodujące nieodwracalne zmiany klimatyczne.

W Polsacie tradycją stały się koncerty kolęd z okazji Świąt Bożego Narodzenia, podczas których najpiękniejsze polskie kolędy śpiewają popularni polscy wykonawcy.

W audycji pt. **Kolędowanie z Fundacją Polsat** wystąpili m.in. Kasia Cerekwicz i zespół Golec Orkiestra. Natomiast w audycji **Jasnogórskie Kolędowanie z Polsatem 2018** zaprezentowano kolędy z uroczystego koncertu świątecznego w Sanktuarium Matki Bożej Częstochowskiej.

Na uwagę zasługuje również transmisja **Sylwestrowej Mocy Przebojów** z Katowic z udziałem polskich i zagranicznych gwiazd.

W programie TVN w tej kategorii nadano, między innymi prawie 5-godziną transmisję z koncertu **Warszawa – stolica Sylwestra 2018**, w którym wzięły udział największe gwiazdy

światowej i polskiej muzyki rozrywkowej. Transmisja *Top of the Top Sopot Festival* (m.in. *Przeboje lat 80' i 90', Przeboje o miłości, Morze przebojów, Przeboje zagranicznych artystów, Największe przeboje Opery Leśnej, 40-lecie Bajm, Big CyC*) zajęła łącznie ok. 10 godzin.

W analizowanym okresie w programie tym wyemitowano także 2,5-godzinną transmisję *Koncertu dla Niepodległej*, który otworzył oficjalne obchody 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, a także ponad 2-godzinną transmisję koncertu z okazji 100-lecia Powstania Wielkopolskiego *Muzyka wolności – Poznań 2018*.

Na uwagę zasługują relacje w tym programie z innych wydarzeń muzycznych i kulturalnych, jak np. *Wieczór Kołęd z Krakowa*, a także koncert poświęcony pamięci Zbigniewa Wodeckiego *Gwiazdy dla Zbyszka. Tribute to Zbigniew Wodecki*. W 2018 r. łączny czas emisji wyniósł 28 godz.

W analizie szczególnie **uwzględniono koncerty**, z uwagi na ich wyjątkowe znaczenie dla realizacji zadania, natomiast łącznie prezentacje muzyki rozrywkowej w programach przekraczały znacznie podane limity czasowe, uwzględniając listy przebojów czy audycje rozrywkowe typu talent show oraz inne audycje muzyczne.

W programie TV4 w zasadzie nie nadawano koncertów, natomiast muzyka rozrywkowa była obecna w audycjach, np. w audycjach *Top 10* i *Polsat Superhit Festiwal 2018 news* prezentowano muzykę rozrywkową oraz nadawano relacje z festiwali muzycznych. Zajęła ona łącznie **371 godzin, tj. około 4,3%** rocznego czasu nadawania.

Podobnie w programie TV Puls muzyka rozrywkowa była obecna w audycjach. Emitowano ją w mniejszym wymiarze, bo przez ok. **10 godzin w ciągu roku**. Nadawca ponadto transmitował w programie wydarzenia plenerowe o charakterze muzyczno-rozrywkowym, jak np. *Wielka zabawa TV Puls w Dolinie Charlotty*.

3. Ułatwianie korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki

Zadanie to było realizowane poprzez filmy i seriale dokumentalne o różnorodnej tematyce – przyrodniczej, historycznej, audycjach popularnonaukowych oraz poprzez transmisje i retransmisje meczów, zawodów i imprez sportowych.

W programie TV Puls nadano około **310 godzin filmu dokumentalnego, tj. ok. 3,5%** programu w 2018 r. - przede wszystkim seriale dokumentalne.

Telewizja Puls wyemitowała w 2018 r. m.in.: cykl podróżniczy Wojciecha Cejrowskiego *Boso przez świat* – mający formę minireportaży z różnych egzotycznych zakątków świata – w którym autor w swoisty sposób przybliżał kulturę i zwyczaje mieszkańców; podróżniczo-muzyczny cykl *Na jedwabnym szlaku* ukazujących kulturę, obyczaje, architekturę oraz sposób życia w Chinach; *Biesiadę na 4 pory roku* serial dokumentalny przedstawiający specyfikę kulturową oraz kulinarną różnych regionów Polski.

W programie TV4 w 2018 r. nadano **203 godziny** dokumentu, który zajął ponad 2,3% rocznego czasu nadawania. Tematem filmów dokumentalnych w tym programie była przede wszystkim popularyzacja zagadnień naukowych i historycznych.

W programie TV4 emitowano również audycję popularnonaukową **Galileo**, w której przybliżano widzom podstawy nauk przyrodniczych i popularyzowano najnowszą wiedzę z różnych dziedzin, np. z zakresu robotyzacji, techniki czy odżywiania. Łącznie nadano ok. 300 godzin tej audycji. Z kolei w serii **Galileo: Tajemnicze historie** (ponad 41 godzin) prezentowano intrygujące tajemnice przeszłości, współczesności i przyszłości, ujawniano nieznane fakty i źródła historyczne.

W Polsce w 2018 r. nadano ok. 92 godz. (tj. 1,1%) tego typu audycji. Podkreślić natomiast należy, że nadawca był koproducentem filmu dokumentalnego – **Niepodległość**, który powstał dzięki kilkuletniej pracy twórców z wykorzystaniem najnowszych osiągnięć techniki filmowej i odrestaurowaniu niepublikowanych materiałów archiwalnych z lat 1914-1923, dokumentujących powstawanie i budowę niepodległej Polski.

Natomiast w programie **TVN** filmy dokumentalne emitowano sporadycznie, w sumie **ok. 6 godzin**, tj. 0,1% rocznego programu w 2018 r.

Polsat realizował zadanie również poprzez **ułatwianie korzystania ze sportu**. W sferze propagowania sportu główną rolę spełniały w tym programie transmisje i retransmisje zawodów sportowych. **W 2018 r. nadano 52 godziny audycji sportowych, które zajęły 0,6% rocznego czasu nadawania.** Były to transmisje i retransmisje meczów siatkówki (siatkarska Liga Narodów, Mistrzostwa Świata w piłce siatkowej mężczyzn), meczów piłki nożnej (m.in. Liga Mistrzów UEFA, Puchar Polski), Gale Boks i Gale sportów walki oraz innych zawodów i imprez sportowych (łącznie 33 godziny). Resztę czasu przeznaczanego na sport w Polsce zajęły informacje i magazyny sportowe, w tym magazyn **Super Ludzie Extra** - przedstawiający aktywne osoby niepełnosprawne (m.in. Bartka Ostrowskiego - kierowcę wyścigowego prowadzącego samochód stopami, Iwonę Cichosz - niesłyszącą aktorkę i tancerkę, Joannę Mazur - niewidomą biegaczkę, zdobywczynię złotego medalu mistrzostw świata).

Sport zajmował ponad 2,7% rocznego programu TV4 (ok. 235 godzin). Były to głównie informacje i magazyny sportowe (100 godz.), m.in. magazyn piłkarski omawiający najświeższe wydarzenia ze świata piłki nożnej, magazyn siatkarski, magazyn skierowany do atletów.

W programie TVN nie nadawano transmisji i retransmisji zawodów sportowych. **Sport prezentowany był przede wszystkim w informacjach i magazynach sportowych**, których wyemitowano ponad **21 godzin (0,24%)**. Wyjątkiem była relacja z wydarzenia jakim był Wielki Mecz TVN vs. WOŚP, która zajęła ok. 1,5 godziny. Łączny czas emisji sportu w tym programie **wyniósł ok. 22,5 godziny**, co stanowi 0,3 % czasu nadawania programu w 2018 r.

W programie TV Puls nie nadawano transmisji i retransmisji zawodów sportowych i nie emitowano audycji stricte sportowych.

Tematykę sportową poruszano natomiast w serii **Moje Grand Prix**, w której przybliżono sylwetkę, osiągnięcia i codzienną pracę polskiego sportowca Bartłomieja Marszałka, który jako pierwszy Polak, z powodzeniem rywalizuje w międzynarodowych wyścigach Motorowodnej Formuły 1 (F1H2O).

Szczególnie liczne były w analizowanych programach audycje o charakterze poradnikowym, do których należy zaliczyć audycje: kulinarne, dotyczące medycyny, ekonomii, wychowywania dzieci. Chociaż trudno je uznać za audycje stricte edukacyjne, to jednak zawierały one elementy popularyzujące wiedzę, co nadawcy podkreślali w swoich sprawozdaniach do KRRiT.

4. Upowszechnianie edukacji obywatelskiej

Zgodnie z Kartą Edukacji Obywatelskiej i Edukacji o Prawach Człowieka Rady Europy Edukacja obywatelska oznacza edukację, szkolenia, podnoszenie świadomości, informowanie oraz działania, których celem jest wyposażenie uczących się w wiedzę, umiejętności oraz kształtowanie ich postaw mających wzmacniać realizację oraz obronę praw i obowiązków, poszanowanie różnorodności wraz z odgrywaniem aktywnej roli w społeczeństwie demokratycznym przy jednoczesnym promowaniu i ochronie demokracji oraz rządów prawa.

Realizacja tego zadania w wymiarze stricte edukacyjnym stanowi domenę mediów publicznych, w mediach koncesjonowanych elementów edukacji obywatelskiej można się dopatrzeć w sferze podnoszenia świadomości obywatelskiej dotyczącej funkcjonowania obywateli w państwie demokratycznym, ich praw i obowiązków.

Elementy tak rozumianej edukacji obywatelskiej zawierały audycje **Polsatu – Państwo w państwie** oraz **Interwencja**. Audycje te były poświęcone nagłaśnianiu patologii, które powstają w relacjach państwo – obywatel oraz wspieraniu obywateli w dochodzeniu swoich praw, np. w walce z nieuczciwymi pracodawcami czy urzędami.

W audycji **Państwo w państwie** nagłaśniane były przypadki nadużywania prawa wobec przedsiębiorców, korupcji i nepotyzmu. Szczególną uwagę zwracano w niej na uświadamianie obywatelom ich praw, czemu służyła kontaktowa formuła audycji m.in. dyżury redakcyjne dla widzów z udziałem ekspertów.

Z kolei w serialu paradokumentalnym **Poznaj swoje prawa**, opartym na kanwie prawdziwych sporów prawnych, bohaterom pomagali prawdziwi prawnicy w poruszaniu się w gąszczu przepisów prawnych.

W programie **TV4** do tej kategorii audycji, oprócz wspomnianej już **Interwencji**, należy zaliczyć **Drogówkę** promującą bezpieczne zachowania na drodze i ukazującą skutki łamania przepisów ruchu drogowego. W serialach **Policjantki i Policjanci** oraz **Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny**, ukazujących pracę funkcjonariuszy policji i prezentujących m.in. zagrożenia cyberprzestępczością czy przybliżających kwestie prawa karnego można również dopatrzeć się elementów podnoszenia świadomości społecznej.

W programie **Puls** z kolei, w serii **112: na każde wezwanie**, podejmowane były tematy ratowania ludzkiego życia przez policjantów, ratowników medycznych, strażaków pracujących z narażaniem własnego zdrowia i życia.

Cechy szeroko rozumianej edukacji obywatelskiej można odnaleźć w programie **TVN** w magazynie **Uwaga**, w którym również podejmowano problemy różnego rodzaju patologii

życia publicznego. Podobne funkcje pełni od lat także magazyn interwencyjny *Superwizjer* TVN. Autorzy programu zajmujący się dziennikarstwem śledczym, pokazują korupcję władzy, błędy wymiaru sprawiedliwości, problemy społeczne, afery gospodarcze.

W tym programie relacjonowano również akcje charytatywne, jak np. *Gala Szlachetnej paczki* czy *Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej* popularyzujące szlachetne postawy i zachowania społeczne ludzi.

VII. Wyniki oceny realizacji transmisji obowiązkowej przez operatorów

Wszystkie podmioty rozprawdzające programy, które zostały wezwane do nadesłania informacji o realizacji obowiązku *must carry* (w trybie art. 10 u.r.t.) nadesłały odpowiedzi.

W przypadku spółki ITI Neovision S.A. pytanie o realizację obowiązku określonego w art. 43 ust. 1 u.r.t. dotyczyło usługi nc+ oraz „Telewizja na kartę”. W przypadku Orange Polska S.A. usługi świadczonej satelitarnie oraz drogą kablową TVoADSL.

Operatorzy poinformowali o realizowaniu obowiązku określonego w art. 43 ust. 1 u.r.t. zgodnie ze Stanowiskiem KRRiT z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie interpretacji art. 43 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji.

1. Problemy z realizacją zasady *must carry* przez operatorów

W nadesłanych informacjach dwóch operatorów zgłosiło problemy z realizacją obowiązku, o którym mowa w art. 43 ust. 1, w związku z brakiem możliwości wyegzekwowania obowiązku w zakresie nieodpłatnego udostępnienia programów, określonego w art. 43a ust. 1 u.r.t.

1. Netwizor Sp. z o.o. (usługa WP Pilot) – Spółka poinformowała, że nadawcy wskazani w art. 43 ust. 1 u.r.t. *nadal nie wywiązują się z obowiązków w zakresie nieodpłatnego udostępnienia tych programów*. Spółka podkreśliła, że *od wielu lat podejmuje aktywne działania w celu ostatecznego uregulowania relacji z nadawcami, zwracając się w tym zakresie o wsparcie także do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Rozmowy z nadawcami są podejmowane z inicjatywy Netwizor, przy czym spotykamy się m.in. z oczekiwaniem ze strony nadawców podejmowania współpracy jedynie na warunkach komercyjnych, tj. przynoszących korzyści finansowe nadawcom*.
2. Spółdzielnia Mieszkaniowa w Grudziądzu poinformowała, że nadawcy określeni w art. 43 ust. 1 *nie udostępniają operatorowi programów celem ich rozprawdzania osobom prawnym i ułomnym osobom prawnym prowadzącym działalność gospodarczą oraz osobom działającym non-profit oraz szpitalom i zakładom karnym*. (sprawa rozpatrywana jest przez Naczelną Sąd Administracyjny).

VIII. Wyniki oceny realizacji zasady *must offer* przez nadawców określonych w art. 43. ust. 1 u.r.t.

1. TVN S.A. nadawca programu „TVN”

Pismem z dnia 13 lutego 2019 r. TVN S.A. poinformował, że *realizuje wskazany obowiązek udzielając operatorom rozprowadzającym programy w sieciach telekomunikacyjnych zgód na rozprowadzanie (reemisję) programu TVN*. Poinformowano, że w latach 2017 - 2018 Spółka udzieliła takich zgód (w formie umów licencyjnych lub zgód na reemisję) dla około 60 operatorów. Nadawca poinformował, że w początkowym okresie obowiązywania regulacji *must carry/must offer* notował wiele przypadków naruszania zasady, jednak obecnie jedynie sporadycznie odnotowywane są takie przypadki i operatorzy po otrzymaniu wezwania wprowadzają niezbędne zmiany w ofercie.

Wskazano także, że Spółka *konsekwentnie stoi na stanowisku, że - na gruncie ustawy o radiofonii i telewizji odnośnie reżimu must carry/must offer - podstawowe znaczenie ma rozróżnienie rozprowadzania w sieci telekomunikacyjnej oraz w systemie teleinformatycznym (Internecie)*. Brzmienie przepisów art. 43 i 43a ustawy *nie pozostawia wątpliwości, że reżimem tzw. must offer/must carry objęto nie wszystkich operatorów rozprowadzających programy telewizyjne, a jedynie tych, którzy dokonują tego w sieci telekomunikacyjnej*. Spółka *podtrzymuje w tym zakresie w pełni swoje stanowisko wyrażane w ramach postępowań przed Przewodniczącym KRRiT*.

Wskazano, że Spółka *nie udziela zgód na udostępnianie programu TVN przez Internet, gdyż Spółka sama nie posiada uprawnień do takiej eksploatacji znacznej części audycji i przekazów składających się na przedmiotowy program*.

2. Telewizja Puls Sp. z o.o. nadawca programu „TV PULS”

Pismem z dnia 18 lutego 2019 r. Telewizja Puls Sp. z o.o. poinformowała, że *w pełni stosuje się do przepisów art. 43 ust. 2 Ustawy, dając zgodę na rozprowadzanie Programu operatorom określonym w art.43 ust. 1 Ustawy, zgodnie z zasadami wskazanymi w art. 43a ust. 1 Ustawy*. Wskazano także, że *nie uzależniała i nie uzależnia udzielenia przedmiotowej zgody od dokonania przez powyższych operatorów płatności, w szczególności z tytułu udzielenia licencji za korzystanie z nadania*.

Spółka poinformowała, że od 2011 r. udzieliła zgody na rozprowadzania programu ponad czterystu operatorom, podpisując z nimi stosowne umowy zawierające przedmiotową zgodę oraz określające zasady rozprowadzania Programu.

Nadawca poinformował, że *brak udzielenia zgody na rozprowadzanie programu w internecie jest skutkiem nie posiadania przez Telewizję Puls Sp. z o.o. praw licencyjnych do części audycji rozpowszechnianych w ramach Programu w zakresie Internetu*.

Telewizja Puls Sp. z o.o. poinformowała także, że *począwszy od połowy 2018 r. podjęła aktywne działania negocjacyjne w celu nabywania od licencjodawców/dystrybutorów*

kontentu praw licencyjnych w zakresie Internetu. Wskutek tych działań aktualnie do ponad 80% audycji rozpowszechnianych w Programie Telewizja Puls Sp. z o.o. posiada prawa w powyższym zakresie. Celem Spółki jest osiągnięcie 100% tych praw w możliwie jak najszybszym terminie.

3. Telewizja Polsat Sp. z o.o. nadawca programów „Polsat” i „TV 4”

Pismem z dnia 27 lutego 2019 r. Telewizja Polsat Sp. z o.o. poinformowała, że realizuje obowiązek określony w art. 43 ust. 2 i udziela na bieżąco zgód uprawnionym operatorom na rozprowadzanie programów „Polsat” i „TV 4” w sieciach telekomunikacyjnych. Nadawca poinformował, że w 2018 r. udzielił 10 takich licencji na każdy program.

Spółka wskazała, że w praktyce stosowania art. 43 ust. 2 pojawił się problem polegający na żądaniu udzielania licencji podmiotom nieuprawnionym tj. podmiotom udostępniającym treści audiowizualne w Internecie, lub żądaniu przez podmioty uprawnione udzielenia licencji w szerszym zakresie niż nabyty przez nas, zgodnie z racjonalnością ekonomiczną, prawa.

Nadawca zgłosił postulat uwzględnienia ograniczeń w praktyce stosowania art. 43 ust. 2 u.r.t. wynikających z pól eksploatacji, na których nadawca może korzystać z audycji składających się na programy.

Zgłoszono postulat wypracowania przez KRRiT stanowiska w przedmiocie dopuszczalności:

- *insertowania (podmiany) reklam;*
- *blackout'u (blokowania dostępności sygnału wybranych audycji) ze względu na ograniczenia prawnoautorskie w programach telewizyjnych rozprowadzanych równolegle rozsiewczo naziemnie, za pośrednictwem sieci telewizji kablowej oraz w Internecie.*

Wg nadawcy w/w propozycje pozwoliłyby na stworzenie płaszczyzny nowego ukształtowania relacji między nadawcami a operatorami rozprowadzającymi programy w internecie. Akceptacja praktyki insertowania reklam w programach rozprowadzanych w internecie umożliwi komercjalizację tego przekazu. Możliwość sprzedaży reklam dedykowanych temu kanałowi dostępu, umożliwiłoby sfinansowanie kosztów zakupu praw na te pole eksploatacji, co spowodowałoby poszerzenie zasięgu programów telewizyjnych, redukując wykluczenie osób nie posiadających dostępu do klasycznej telewizji. Dopuszczenie blackout'u pozwoliłoby z kolei na rozprowadzanie programów mimo ograniczeń prawnoautorskich nałożonych przez dostawców kontentu telewizyjnego. Pozwoliłoby to wyważyć interesy ogółu widzów korzystających z klasycznych form telewizyjnych (emisja naziemna, satelitarna oraz rozprowadzanie kablowe) i osób korzystających z internetu w sposób nie pozbawiający tych pierwszych z możliwości dostępu do najatrakcyjniejszych audycji, które z obiektywnych powodów nie mogą być udostępnione w internecie.

4. Telewizja Polska S.A. nadawca programów „TVP 1”, „TVP 2” i programów regionalnych TVP

Telewizja Polska S.A. pismem z dnia 18 lutego 2019 r. poinformowała, że realizuje na drodze umów z operatorami obowiązek ustawowy odnoszący się do rozprowadzania programów

„Telewizja Polska I”, „Telewizja Polska II” i jednego regionalnego programu telewizyjnego. TVP S.A. wskazała, że:

- zapewnia bezpłatny dostęp do sygnału reemisyjnego programów „Telewizja Polska I”, „Telewizja Polska II” i jednego regionalnego programu telewizyjnego;
- rozprowadzanie programów wymaga od operatora podpisania stosownej umowy z Telewizją Polską S.A. na reemisję programów bezpłatnych TVP, co uczynili wszyscy współpracujący z TVP operatorzy;
- TVP S.A. nie ma wpływu na ulokowanie danego programu w poszczególnych pakietach danego operatora, z informacji posiadanych przez Biuro Handlu TVP - Dział Reemisji, praktycznie we wszystkich przypadkach wymienione kanały („Telewizja Polska I”, „Telewizja Polska II” i jeden regionalny program telewizyjny) są dostępne w każdym pakiecie operatora.

Poinformowano, że ze strony TVP S.A. nie było żadnych uchybień w realizacji art. 43 u.r.t. Zaznaczono jednak, że po odebraniu sygnału przez operatora, to on jest odpowiedzialny za dopełnienie wymogu ustawowego.

IX. Wnioski

1. Udostępnianie programów przez nadawców (realizacja art. 43 ust. 2)

Nadawcy objęci obowiązkiem *must offer* wskazali, że jedynym problemem jest rozprowadzanie programów poprzez sieć Internet ze względu na brak *praw licencyjnych do części audycji rozpowszechnianych w ramach programu w zakresie Internetu*.

W tym zakresie KRRiT wydała już dwa stanowiska regulacyjne (z 30 lipca 2013 r. oraz 22 maja 2018 r.)

Do polskiego prawa zasada *must carry/must offer* - art. 31 ust. 1 dyrektywy o usłudze powszechnej - została zaimplementowana ustawą z dnia 30 czerwca 2011 r. o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej (Dz.U.2011.153.903).

Artykuł 31 dyrektywy o usłudze powszechnej znalazł swoje odzwierciedlenie w art. 43 ust 1: Operator rozprowadzający program, z wyłączeniem podmiotu rozprowadzającego program w sposób cyfrowy drogą rozsiewczą naziemną w multipleksie, jest obowiązany do rozprowadzania programów "Telewizja Polska I", "Telewizja Polska II" i jednego regionalnego programu telewizyjnego rozpowszechnianego przez Telewizję Polską S.A. oraz programów rozpowszechnianych w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 30 czerwca 2011 r. o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 649) na podstawie koncesji na rozpowszechnianie tych programów w sposób analogowy drogą rozsiewczą naziemną przez Telewizję Polsat S.A., TVN S.A., Polskie Media S.A., Telewizję Puls Sp. z o.o. W przypadku operatora rozprowadzającego programy w sieciach telekomunikacyjnych innych niż wykorzystywane do rozpowszechniania rozsiewczego naziemnego lub rozsiewczego satelitarnego obowiązek rozprowadzania regionalnego programu telewizyjnego dotyczy regionalnego programu telewizyjnego właściwego dla danego obszaru.

Jednocześnie wprowadzono zasadę *must offer* w ust. 2 Nadawca, który rozpowszechnia program, wymieniony w ust. 1, nie może odmówić operatorowi rozprowadzającemu program w sieci telekomunikacyjnej, o której mowa w ust. 1, zgody na rozprowadzanie tego programu, ani też nie może uzależnić udzielenia takiej zgody od uiszczenia jakiegokolwiek wynagrodzenia, w tym w szczególności z tytułu udzielenia licencji za korzystanie z nadania.

W uzasadnieniu rządowego projektu ustawy z 30 czerwca 2011 r. o wdrożeniu naziemnej telewizji cyfrowej, stwierdzono, iż: [...] *Ponadto, mając na uwadze pojawienie się nowych sposobów odbioru telewizji (np. IP TV, Internet TV) konieczne było objęcie obowiązkiem must carry nie tylko operatorów sieci kablowych i platform satelitarnych, ale także pozostałych podmiotów rozprowadzających program w sieciach telekomunikacyjnych.* [...].

Wyrok Trybunału (czwarta izba) z dnia 13 grudnia 2018 r. France Télévisions SA przeciwko Playmédia i Conseil supérieur de l'audiovisuel (CSA). Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Conseil d'État (Francja). Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa 2002/22/WE – Sieci i usługi łączności elektronicznej – Usługa powszechna i prawa użytkowników – Przedsiębiorstwo obsługujące sieć łączności elektronicznej wykorzystywaną do publicznego rozpowszechniania audycji radiowych lub telewizyjnych – Przedsiębiorstwo, które oferuje oglądanie programów telewizyjnych w bezpośredniej transmisji strumieniowej w Internecie – Obowiązki rozpowszechniania (*must carry*). Sprawa C-298/17.

Trybunał (czwarta izba) w wyroku z dnia 13 grudnia 2018 r. wskazał m.in., że *postanowienia dyrektywy 2002/22, zmienionej dyrektywą 2009/136, należy interpretować w ten sposób, że nie stoją one na przeszkodzie temu, by w sytuacji takiej jak w postępowaniu głównym państwo członkowskie nałożyło obowiązek rozpowszechniania (must carry) na przedsiębiorstwa, które – nie udostępniając sieci łączności elektronicznej – oferują oglądanie programów telewizyjnych w bezpośredniej transmisji strumieniowej w Internecie.*

W związku z powyższym KRRiT stoi na stanowisku, że dotychczasowe stosowanie i interpretacja art. 43 oraz 43a u.r.t. (zaimplementowany Artykuł 31 dyrektywy o usłudze powszechnej) nie wymaga zmian.

Kwestie dalszego funkcjonowania zasady *must carry* i *must offer* oraz związanych z tym kwestii praw autorskich i praw pokrewnych dotyczących rozprowadzania w Internecie, powinny zostać uregulowane ustawowo.

Problemem związanym z realizacją zasady *must offer* jest również brak wyrażania zgody na rozprowadzanie programów objętych transmisją obowiązkową do klientów operatorów będących osobami prawnymi, ułonnymi osobami prowadzącymi działalność gospodarczą i rozróżniania przez nadawców sytuacji operatorów rozprowadzających programy w zależności od podmiotów, do których rozprowadzany jest przez nich program.

Przewodniczący KRRiT stoi na stanowisku, że nie istnieją podstawy do rozróżniania sytuacji operatorów rozprowadzających programy, w rozumieniu przepisów u.r.t. w tym w zakresie zasad *must carry/must offer*, w zależności od podmiotów, do których rozprowadzany jest przez nich program. Zarówno art. 43 u.r.t., jak i inne przepisy, które mogą być brane pod

uwagę przy jego wykładni, nie wyłączają jego zastosowania w sytuacji, gdy operator rozprowadza programy do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą (hotele, szpitale, zakłady karne itp.). Kwestie praw autorskich i pokrewnych oraz rozstrzyganie ewentualnych sporów i wątpliwości na ich tle, nie należy do właściwości KRRiT i Przewodniczącego KRRiT.

Należy wskazać, że 16 lutego 2017 r. zapadł wyrok w sprawie C-641/15 (Verwertungsgesellschaft Rundfunk GmbH/ Hettegger Hotel Edelweiss GmbH). Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził, że „Artykuł 8 ust. 3 dyrektywy 2006/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej należy interpretować w ten sposób, że udostępnianie programów telewizyjnych i radiowych za pośrednictwem odbiorników telewizyjnych zainstalowanych w pokojach hotelowych nie stanowi udostępniania dokonywanego w miejscu dostępnym publicznie za opłatą.”

Jak wskazał Departament Prawny Biura KRRiT analizując obecnie obowiązujące przepisy, *co od zasady brak praw - po stronie nadawców - praw autorskich i praw pokrewnych do poszczególnych audycji i innych przekazów na danym polu eksploatacji, na gruncie obowiązujących przepisów nie powinien stanowić podstawy dla Przewodniczącego KRRiT do odmowy wezwania nadawcy do udostępnienia programu na podstawie art. 43a ust. 2 u.r.t.*

KRRiT w dokumencie **STRATEGIA REGULACYJNA NA LATA 2017-2022**, Warszawa, 1 marca 2018 r., wskazała, że jednym z celów ochrony pluralizmu jest uporządkowanie zasady *must carry/must offer* z uwzględnieniem wszystkich nadawców naziemnych multipleksów cyfrowych, ze względu na fakt, że ich programy powinny, bez utrudnień związanych z dostosowaniem technicznym, docierać do wszystkich odbiorców, także tych, którzy korzystają z płatnej telewizji satelitarnej lub kablowej.

KRRiT uznała, że ze względu na fakt, że nadawcy w naziemnej telewizji cyfrowej docierają do widzów z wykorzystaniem narodowych zasobów częstotliwości, dlatego też udostępnienie przez nich programów operatorom płatnej telewizji powinno pozostać obowiązkowe i nieodpłatne. Dla równowagi ekonomicznej musi zostać także zachowany obowiązek operatorów do rozprowadzania tych programów bez opłat ze strony nadawców.

KRRiT wskazała, że ze względu na wysoki poziom konkurencji oraz tendencję sektora telewizyjnego do koncentracji, w szczególności poprzez łączenie funkcji operatora i nadawcy, KRRiT dostrzega także problem kolejności rozprowadzania programów. Zdaniem KRRiT wszystkie programy objęte zasadą *must carry/must offer* powinny znajdować się w podstawowych pakietach operatorów, w kolejności umieszczania ich w naziemnych multipleksach cyfrowych.

Zaznaczono także, że zasada *must carry/must offer* może zostać uzupełniona o przepisy dotyczące odpowiedniej ekspozycji programów w elektronicznym przewodniku po programach (EPG) oraz poprzez systemy wyszukiwania na stronach internetowych.

W lipcu 2019 r. Przewodniczący KRRiT przekazał do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego propozycje nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji.

Propozycja zakłada m.in.:

- nałożenie na operatora rozprowadzającego programy, z wyłączeniem podmiotu rozprowadzającego program w sposób cyfrowy drogą rozsyłczą naziemną w multipleksie, obowiązku rozprowadzania **wszystkich programów telewizyjnych rozpowszechnianych w sposób cyfrowy drogą rozsyłczą naziemną w multipleksach o zasięgu ogólnokrajowym**;
- w przypadku operatora rozprowadzającego program w sieciach telekomunikacyjnych wykorzystywanych do rozpowszechniania rozsyłczego satelitarnego oraz w systemie teleinformatycznym obowiązek rozprowadzania regionalnego programu telewizyjnego rozpowszechnianego przez Telewizję Polską S.A. dotyczy jednego programu wybranego przez operatora;
- w przypadku operatora rozprowadzającego program w sieciach telekomunikacyjnych innych niż wykorzystywane do rozpowszechniania rozsyłczego naziemnego, rozsyłczego satelitarnego lub w systemie teleinformatycznym **obowiązek rozprowadzania regionalnego programu telewizyjnego rozpowszechnianego przez Telewizję Polską S.A. dotyczy programu właściwego dla danego obszaru**.
- obowiązek nie dotyczyłby programów rozpowszechnianych w sposób cyfrowy drogą rozsyłczą naziemną w multipleksie dostępny dla odbiorców za opłatą;
- operator rozprowadzający program, byłby obowiązany umieszczać programy telewizyjne w elektronicznym przewodniku po programach (EPG) w następującym porządku:
 - » programy telewizji publicznej tworzonej przez spółkę „Telewizja Polska - Spółka Akcyjna” w kolejności określonej deskryptorem LCN;
 - » pozostałe programy objęte zasadą *must carry* w kolejności określonej deskryptorem LCN;
 - » pozostałe programy;
- w przypadku pakietu programów, programy objęte transmisją obowiązkową operator miałby rozprowadzać w każdym pakiecie programów, z wyjątkiem zakupu przez abonenta pojedynczych programów.

Dodatkowo propozycja zakłada, że w przypadku, gdy nadawca nie dysponuje prawem do pola eksploatacji umożliwiającym operatorowi rozprowadzanie niektórych audycji udostępnionego programu musi w tym czasie rozpowszechniać informację następującej treści: „Nadawca nie posiada praw umożliwiających dostęp do treści audycji na tej platformie. Dalszy ciąg programu będzie dostępny o godzinie ...”.

2. Problemy z realizacją obowiązku określonego w art. 43 ust. 3 u.r.t.

Ustawodawca nakładając na Przewodniczącego KRRiT nakaz przeprowadza oceny realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 43 ust. 1 u.r.t. nie dał jednocześnie narzędzi upoważniających do domagania się od nadawców prowadzenia ewidencji i raportowania

w zakresie dostarczania przez ich programy *informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej*. Jedynym dostępnym narzędziem jest art. 10 ust. 2 wskazujący, że *Przewodniczący Krajowej Rady może żądać od dostawcy usługi medialnej przedstawienia materiałów, dokumentów i udzielenia wyjaśnień w zakresie niezbędnym dla kontroli zgodności działania tego dostawcy z przepisami ustawy, warunkami koncesji lub wiążącymi go aktami samoregulacji*.

Dla potrzeb oceny realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 43. ust. 1 u.r.t. jest to narzędzie nieefektywne i wzbudzające duże kontrowersje wśród osób reprezentujących podmioty poddawane ocenie.

KRRiT nie ma ustawowego upoważnienia do domagania się od nadawców raportowania w zakresie dostarczania przez ich programy „*informacji, udostępniania dóbr kultury i sztuki, ułatwiania korzystania z oświaty, sportu i dorobku nauki i upowszechniania edukacji obywatelskiej*”. Zgodnie z art. 21. ust. 1 i 1a u.r.t. publiczna radiofonia i telewizja realizuje misję publiczną, oferując, na zasadach określonych w ustawie, całemu społeczeństwu i poszczególnym jego częściom, zróżnicowane programy i inne usługi w zakresie informacji, publicystyki, kultury, rozrywki, edukacji i sportu, cechujące się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu.

Do zadań publicznej radiofonii i telewizji, wynikających z realizacji misji należy w szczególności tworzenie i rozpowszechnianie programów ogólnokrajowych, programów regionalnych, programów dla odbiorców za granicą w języku polskim i innych językach oraz innych programów realizujących demokratyczne, społeczne i kulturalne potrzeby społeczności lokalnych, tworzenie i rozpowszechnianie programów wyspecjalizowanych określonych w ustawie lub karcie powinności, tworzenie i dostarczanie przez sieci telekomunikacyjne audialnych, audiowizualnych i tekstowych usług innych niż programy, związanych z programami, uzupełniających, poszerzających lub wzbogacających je, które realizują demokratyczne, społeczne i kulturalne potrzeby społeczeństwa, w tym audiowizualnych usług medialnych na żądanie.

Warszawa, dnia 4 grudnia 2019 r.

Przewodniczący

Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Witold Kołodziejewski